

ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

27 S.A. 2553

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ตุลาคม ๒๕๕๓

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
ตุลาคม 2553

ชนัษฐา วิลัยกิจ. (2553). *ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รศ.สุพาดา สิริกุดตา.

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติ พฤติกรรม ลักษณะทางประชากรศาสตร์ แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 – 39 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท และมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนโดยภาพรวม มีทัศนคติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ด้านพื้นที่สีเขียว รองลงมาคือด้านกิจกรรมการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยมีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวประมาณ 2 ครั้ง และค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ย 3,195.50 บาทต่อครั้ง

นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแน่นอน รวมถึงมีการแนะนำหรือบอกต่อบุคคลอื่นให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแน่นอนเช่นกัน

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ การประเมินการรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังในการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับสูงกว่าความคาดหวังมาก การท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความคุ้มค่ากับเวลาและการเตรียมการของท่านอยู่ในระดับคุ้มค่ามาก และมีการประเมินความพึงพอใจของท่านในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

นักท่องเที่ยวที่มีเพศ ต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นักท่องเที่ยวยุคใหม่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวยุคใหม่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้าน กิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทิศทางเดียวกันในระดับปาน กลาง

ATTITUDES, BEHAVIOR AND ECO-TOURISM TRENDS IN PAI DISTRICT MAE HONG
SON PROVINCE OF THAI TOURISTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

AN ABSTRACT
BY
SHANATTHA WILAIKIT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Business Administration Degree in Marketing
at Srinakharinwirot University

October 2010

Shanatta Wilaikit. (2010). *Attitudes, Behavior and Eco-Tourism Trends in Pai District Mae Hong Son Province of Thai Tourists in Bangkok Metropolitan Area*. Master's Project, M.B.A. (Marketing). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Associate Professor Supada Sirikudta.

This research aims to study attitudes, behavior and eco-tourism trend in Pai District Mae Hong Son Province of Bangkokian tourists. This study includes attitudes, behavior, demographic data, eco-tourism trend of Bangkokian tourists and behavior in eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province. Sample size in this research is 400 Thai tourists in Bangkok metropolitan area who visited eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province. The descriptive statistics analysis employ percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and Pearson product moment correlation coefficient. Results are as follows:

Most samples are female, aging between 30 and 39 years, holding bachelor degree, working as government officers/state enterprise employees and having monthly income between 10,001 and 20,000 baht. Overall samples' attitudes toward eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province are at the good levels. Considering in each category, tourists' attitudes toward eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province in green area are at the good level at the first rank, followed by tourists' attitudes in activities of promoting in eco-tourism development; hygienic management of tourism attractions and participation of the community in area respectively.

Behaviors in eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province are as follows: number of journeys visiting Pai District Mae Hong Son Province is two times and average expense per journey is 3,195.50 baht.

Samples have trend to revisit Pai District Mae Hong Son Province and strongly recommend other persons to visit Pai District Mae Hong Son Province in eco-tourism way.

Overall satisfaction in eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province is at high level. Considering in each category, evaluating of tourists' perception in tourism in Pai District Mae Hong Son Province compared to their expectation is much higher than their expectation; tourism in Pai District Mae Hong Son Province is worthiness compared to time consuming and preparation at the high worthiness; and tourists' satisfaction in visiting in Pai District Mae Hong Son Province is at the very satisfied levels.

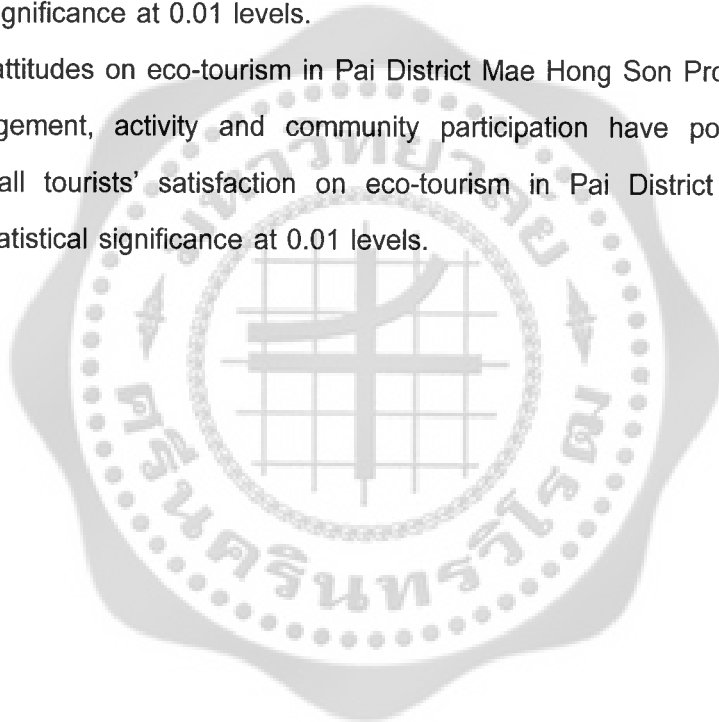
Tourists with different gender influence different eco-tourism trend in Pai District Mae Hong Son Province with statistical significance at 0.05 level.

Tourists with different age, education level, career and monthly income influence different eco-tourism trend in Pai District Mae Hong Son Province with statistical significance at 0.01 levels.

Tourists with different monthly income influence different overall tourists' satisfaction on eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province with statistical significance at 0.05 level.

Tourists with different age, education level, career and monthly income influence different overall tourists' satisfaction on eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province with statistical significance at 0.01 levels.

Tourists' attitudes on eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province in category of area, management, activity and community participation have positively moderate related to overall tourists' satisfaction on eco-tourism in Pai District Mae Hong Son Province with statistical significance at 0.01 levels.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ทศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ของ ชนัชชา วิสัยกิจ
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการตลาด ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุดตา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุดตา)

คณะกรรมการสอบ

.....

(รองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุดตา)

ประธาน

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ กุลิษฐ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์ ดร.ศุภินญา ญาณสมบุญ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ 1๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคามอนุเคราะห์ และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ท่านรองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุดตา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ตรวจสอบและกรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น อันมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการวิจัยเป็นอย่างดี นับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจน สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ฌักษ์ กุลิษฐ์ และ อ.ดร.ศุภินญา ญาณสมบุญณ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพ เครื่องมือ ตลอดจนให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์และ ถูกต้อง

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และขอขอบคุณพี่ชาย รวมถึงญาติผู้ใหญ่ทุกๆ ท่าน ญาติพี่น้องทุกๆคน ที่คอยห่วงใย ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีเยี่ยมเสมอมา นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอ กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่เป็นแรงผลักดันให้แก่ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จใน ครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกท่าน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและที่ ทำงาน อีกมากมายที่ไม่สามารถระบุนามได้ทั้งหมด ที่สำคัญ กวาง ที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำใน การทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณประโยชน์และความดีอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนบูรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีและมีคุณค่าตลอด มาจนสำเร็จการศึกษา

ชนัญญา วิลัยกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	2
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	11
แนวคิดและทฤษฎีปัจจัยทางการตลาด.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค.....	22
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ/ แนวโน้ม.....	24
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	29
ข้อมูลเกี่ยวกับ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	108
5 สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	110
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	110
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	111
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	127
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก.....	133
ภาคผนวก ก	134
ภาคผนวก ข	140
ภาคผนวก ค	142
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	144

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแหล่งชุมชน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ....	4
2 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแหล่งชุมชน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ.....	42
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของด้านทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานครในลักษณะความหมายตรงกันข้าม.....	45
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	47
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	48
6 แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อ เดือนรวมชั้นใหม่.....	60
8 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	61
9 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนด้านพื้นที่ สีเขียว.....	62
10 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านความ สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว.....	62
11 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้าน การส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	63
12 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้าน การมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่.....	64
13 แสดงข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	64
14 แสดงจำนวนและค่าร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	65
15 แสดงจำนวนและค่าร้อยละปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	66
16 แสดงจำนวนและค่าร้อยละพฤติกรรมทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชอบ มากที่สุด ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	67
17 แสดงข้อมูลแนวโน้มและการแนะนำการมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร.....	68

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงระดับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร.....	68
19 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	70
20 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามเพศ.....	70
21 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ.....	72
22 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ.....	72
23 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ โดยใช้วิธีการทดสอบ LSD.....	73
24 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา.....	75
25 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา.....	75
26 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีการทดสอบLSD.....	76
27 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ.....	78
28 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอาชีพ.....	78
29 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD.....	79
30 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	81
31 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	81
32 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย	

จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD.... 82

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
33 แสดงค่าความแปรปรวนความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	84
34 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามเพศ.....	85
35 แสดงค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ.....	86
36 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ.....	86
37 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3.....	87
38 แสดงค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	89
39 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา.....	89
40 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปายจ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีการ ทดสอบ LSD.....	90
41 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ.....	92
42 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ.....	92
43 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3.....	93
44 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	95
45 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
46 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้วิธีการ ทดสอบแบบ LSD.....	96
47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	98
48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	100
49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	102
50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	103
51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....	105
52 แสดงค่าความแปรปรวนความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	107
53 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	107
54 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	108

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 แสดงโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ.....	12
3 แผนผังแสดงแหล่งที่มาของการเกิดทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์ตราสินค้า.....	15
4 แสดงรายละเอียดของส่วนประสมทางการตลาด.....	21
5 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้า.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า ป่าเขียวขจี ผู้คนดีประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัว” คงไม่มีใครที่ไม่รู้จักคำขวัญนี้ ซึ่งเป็นคำขวัญประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั่นเอง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดชายแดนจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดของภาคเหนือ โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 924 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 12,681.259 ตารางกิโลเมตร

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ชื่อว่า “เมืองสามหมอก” เนื่องจากเป็นเมืองในหุบเขา ล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนทอดขนานไปกับทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาแดนลาว ดังนั้น จึงถูกปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปีมีทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติของเทือกเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้หนาแน่นพันธุ์จันมีคำกล่าวว่าเปรียบเสมือนกับเป็นสวิดเซอร์แลนด์ของเมืองไทย ปัจจุบันแบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมือง แม่สะเรียง ขุนยวม ปาย แม่ลาน้อย สบเมย และปางมะผ้า (www.touristhai.com)

อำเภอปาย - เป็นอำเภอขนาดเล็กทางตอนเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปาย อำเภอเล็กๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาเยือนอย่างไม่ขาดสาย ความเงียบสงบ ลำน้ำปายสายน้อยที่ไหลผ่านกระต๊อบเล็ก ๆ อันเป็นที่พำนักของนักท่องเที่ยว ภูเขาที่ใหญ่อยู่ที่โอบล้อมอำเภอปาย เป็นเสน่ห์ที่ประทับใจนักท่องเที่ยวอย่างไม่รู้เลือน รวมถึงพฤติกรรมทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเที่ยวชมบรรยากาศธรรมชาติอันสดชื่น เทียนน้ำตก กราบไหว้เข้าวัดต่าง ๆ เที่ยวบ่อน้ำร้อน เที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ล่องแก่งที่แม่น้ำปาย ซึ่งสถานที่ที่น่าสนใจในอำเภอปาย ได้แก่ น้ำตกหมอบแง วัดกลาง วัดพระธาตุศรีวิชัย วัดน้ำฮู หมู่บ้านกะเหรี่ยงแม่ปิง เจดีย์พระธาตุแม่เย็น ไปงน้ำร้อนท่าปาย น้ำตกแม่เย็น กองแลน น้ำพุร้อนเมืองแปง ห้วยจอกหลวง สะพานประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และด้วยความที่อำเภอปายเป็นอำเภอที่มีชื่อทางการท่องเที่ยวของแม่ฮ่องสอนนี้เองทำให้ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวมากขึ้น ธุรกิจด้านท่องเที่ยว ก็มีบทบาทมากขึ้นเช่นเดียวกัน สิ่งนี้เองทำให้เกิดปัญหาที่ไม่เหมาะสมหลายอย่างจากนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการทิ้งขยะมูลฝอยในสถานที่ท่องเที่ยว การปล่อยวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เลือนหายไป ทำให้เกิดการเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว ส่งผลเสียแก่สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดั้งเดิมได้ รวมถึงการบริหารจัดการความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ ปัญหาการจราจรติดขัด การขนส่งมีไม่เพียงพอ ปัญหาขยะเพิ่มขึ้นมากขึ้น อีกทั้งการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีน้อย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเริ่มมีทัศนคติและแนวโน้มที่จะมาท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากขึ้น เพื่อให้วัฒนธรรมดั้งเดิมและสภาพแวดล้อมที่ดียังคงอยู่กับ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง ทักษะ ทักษะ ทักษะ และแนวโน้มในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการท่องเที่ยว รวมทั้งความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน และให้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมทั้งเพื่อเป็นการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้อยู่เคียงคู่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนตลอดไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายหลักคือ

1. เพื่อศึกษา ทักษะ ทักษะ และแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่มีผลต่อ แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ใช้เป็นแนวทางให้กับนักท่องเที่ยวให้เล็งเห็นความสำคัญด้านระบบเชิงนิเวศในสถานท่องเที่ยว
2. ใช้เป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในการพัฒนา ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้วิธีการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณไม่เกิน 5% (กัลยา วานิชย์บัญชา 2545: 26) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน 5% ได้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 385 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับจำนวนตัวอย่างเพิ่ม 15 คน รวมเป็นตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากเลือก 2 เขตของแต่ละกลุ่มการปกครองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 6 กลุ่ม รวมทั้งหมด 12 เขต ดังตารางที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ตามแหล่งชุมชนและสถานที่ทำงานในแต่ละเขตที่สุ่มจากขั้นที่ 1 สำหรับการเก็บตัวอย่าง โดยเก็บขนาดตัวอย่างเขตละ 33 – 34 คน

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงไปตามแหล่งชุมชนอาทิเช่น สถานที่ทำงาน บริษัททัวร์ ตามแต่ละเขตการปกครองที่สุ่มได้จากขั้นตอนที่ 1 นำมาเป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูลดังตารางที่ 1 ซึ่งได้เลือกตามสถานที่ทำงาน และบริษัททัวร์ในแหล่งชุมชนในกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4 การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้เก็บข้อมูลตามแหล่งชุมชน ตามขั้นตอนที่ 2 และ 3 จนครบ 400 ตัวอย่าง ตามที่กำหนดไว้

ตาราง 1 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแหล่งชุมชน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ

กลุ่มการปกครอง	รายชื่อเขตในแต่ละกลุ่ม	กลุ่มตัวอย่าง
รัตนโกสินทร์	เขตบางซื่อ เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ เขตบางรัก เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	เขตปทุมวัน เขตบางรัก
นบุรี	เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตสายไหม เขตบางเขน เขตจตุจักร เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ เขตวังทองหลาง	เขตบางกะปิ เขตวังทองหลาง
ศรีนครินทร์	เขตสะพานสูง เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตประเวศ เขตสวนหลวง เขตคันนายาว	เขตคันนายาว เขตหนองจอก
เจ้าพระยา	เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตบางนา เขตพระโขนง เขตสาทร เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา	เขตดินแดง เขตวัฒนา
กรุงธนเหนือ	เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา	เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม
กรุงธนใต้	เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตทุ่งครุ เขตคลองสาน เขตบางแค	เขตบางบอน เขตบางขุนเทียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ลักษณะทางข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.1.1 ชาย

1.1.1.2 หญิง

1.1.2 อายุ

1.1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี

1.1.2.2 20 – 29 ปี

1.1.2.3 30 – 39 ปี

1.1.2.4 40 - 49 ปี

1.1.2.5 50 ปีขึ้นไป

1.1.3 ระดับการศึกษา

1.1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.1.3.2 ปริญญาตรี

1.1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.1.5 อาชีพ

1.1.5.1 นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา

1.1.5.2 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.1.5.3 พนักงานบริษัทเอกชน/ห้างร้าน

1.1.5.4 ประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน

1.1.5.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.1.6 รายได้/เดือน

1.1.6.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

1.1.6.2 10,001 – 20,000 บาท

1.1.6.3 20,001 – 30,000 บาท

1.1.6.4 30,001 – 40,000 บาท

1.1.6.5 40,001 บาทขึ้นไป

1.2 ทศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

1.2.1 ด้านพื้นที่

1.2.2 ด้านการจัดการ

1.2.3 ด้านกิจกรรม

1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วม

1.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

แนวโน้ม/ ความพึงพอใจโดยรวม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ลักษณะทางประชากรศาสตร์** หมายถึง เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และ รายได้ ของนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

2. **นักท่องเที่ยว** หมายถึง ผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครที่เคยไปท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

3. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ โดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง

ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิด จิตสำนึก ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

4. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมทรัพยากรธรรมชาติและชุมชน ซึ่งเป็นการประสานผลประโยชน์กันทั้งสองฝ่าย การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนคือ การท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่องระยะยาวและมีความสมดุลระหว่างรายได้ของชุมชนท้องถิ่น และความสุขหรือประสบการณ์อันดีที่นักท่องเที่ยวได้รับ

5. ทักษะที่ดีที่มีต่อการท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ทั้งในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น แต่ละด้านประกอบด้วย

ด้านพื้นที่ ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ ความสวยงามของทัศนียภาพ ความร่มรื่นเขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ด้านการจัดการ ได้แก่ ความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ความเพียงพอของปริมาณถังขยะ รวมถึงปริมาณขยะที่พบเห็น ในแหล่งท่องเที่ยว ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ด้านกิจกรรม ได้แก่ การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้านระบบนิเวศการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ได้แก่ ความมีอัตตาศักดิ์ของคนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยว ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

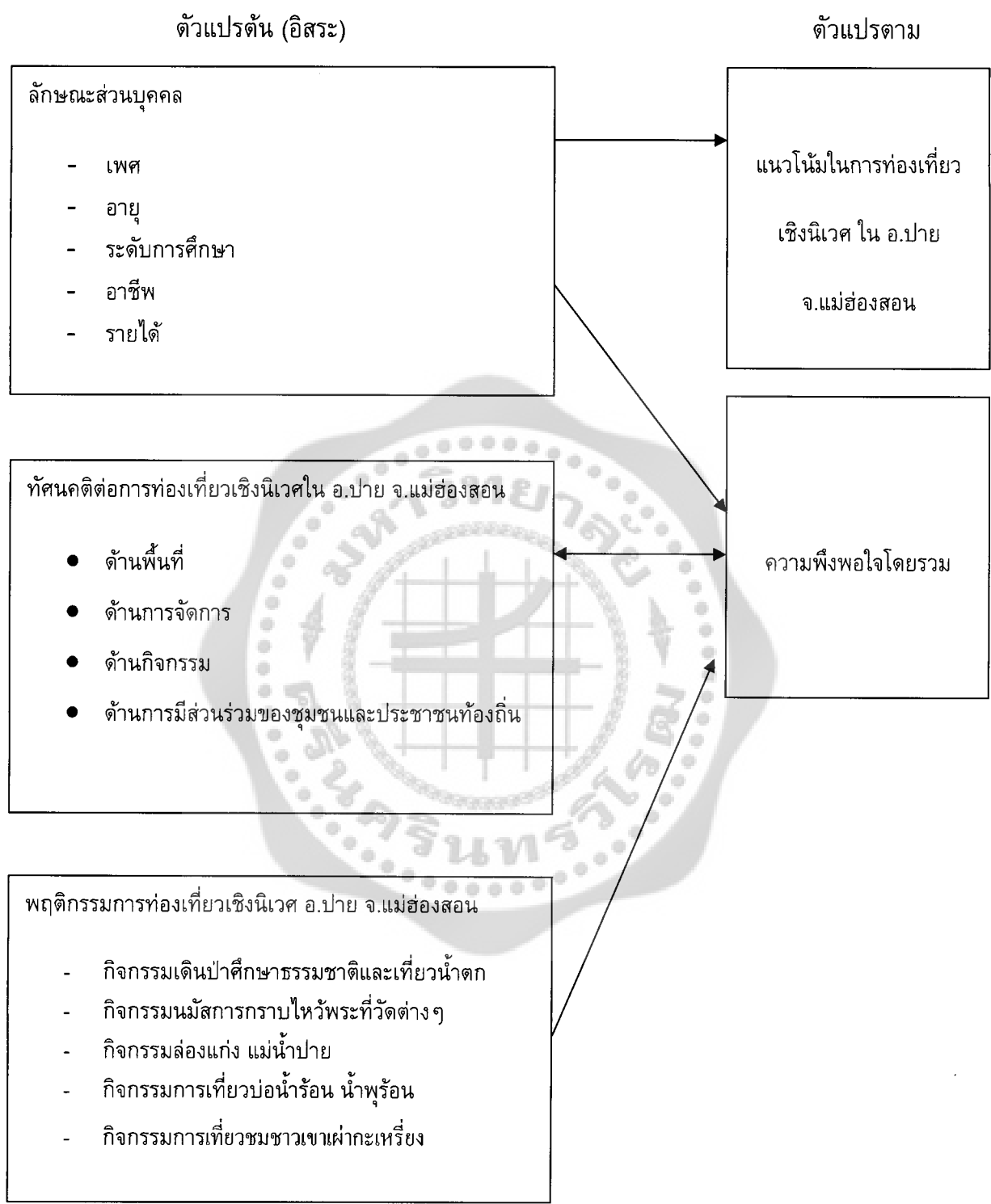
6. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่แสดงออกด้วยการรับผิดชอบต่อระบบนิเวศในขณะที่มีการท่องเที่ยว โดยแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่ทำลายหรือทำให้สภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

7. รูปแบบกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมหรือสื่อกลางที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ เพลิดเพลินมีความสุขและปลอดภัยจากการท่องเที่ยวโดยเน้นการศึกษาหาความรู้ในระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นและเกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

8. แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน หมายถึง ความตั้งใจที่จะกลับมาเที่ยวเชิงนิเวศที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนอีกครั้งหนึ่ง

9. ความพึงพอใจโดยรวม หมายถึง ความรู้สึกยินดี ความชอบใจ ความพอใจในด้าน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยสมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
3. ทักษะคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
4. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีประชากรศาสตร์
2. แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
3. แนวคิดและทฤษฎีปัจจัยทางการตลาด
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ/แนวโน้ม
6. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
7. ข้อมูลเกี่ยวกับ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีประชากรศาสตร์

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2529: 312-315) ได้กล่าวถึงลักษณะผู้รับสารที่วิเคราะห์ ตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป โดยความแตกต่างทางประชากรศาสตร์จะมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ลักษณะประชากรศาสตร์ คือ

1. เพศ (Sex) มีงานวิจัยที่พิสูจน์ว่า คุณลักษณะบางอย่างของเพศชาย และเพศหญิงที่ต่างกันส่งผลให้การสื่อสารของชายและหญิงต่างกัน เช่น การวิจัยเกี่ยวกับชมภาพยนตร์โทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กวัยรุ่นชายสนใจภาพยนตร์สงครามและจารกรรมมากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงสนใจภาพยนตร์วิทยาศาสตร์มากที่สุด แต่ก็มีงานวิจัยหลายชิ้นที่แสดงว่า ชายและหญิงมีการสื่อสารและรับสื่อไม่ต่างกัน

2. อายุ (Age) การจะสอนผู้ที่อายุต่างกันให้เชื่อฟัง หรือเปลี่ยนทัศนคติหรือเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นมีความยากง่ายต่างกัน ยิ่งมีอายุมากกว่าที่จะสอนให้เชื่อฟัง ให้เปลี่ยนทัศนคติและเปลี่ยนพฤติกรรมก็ยิ่งยากขึ้น การวิจัย โดย ซี.เมเบิล (C.Maple) และ ไอ แอล เจนิส และดีเรฟี่ (I.L.Janis and D.Rife) ได้ทำการวิจัยและให้ผลสรุปว่า การชักจูงจิตใจหรือโน้มน้าวจิตใจของคนจะยากขึ้นตามอายุของคนที่เพิ่มขึ้น อายุยังมีความสัมพันธ์ของข่าวสาร และสื่ออีกด้วย เช่น ภาษาที่ใช้ในวัยต่างกัน ก็ยังมีความต่างกัน โดยจะพบว่า ภาษาใหม่ๆ แปลกๆ มักจะพบในคนหนุ่มสาวสูงกว่าผู้สูงอายุ เป็นต้น

3. การศึกษา (Education) การศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญมากที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารของผู้รับสาร ดังงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ว่า การศึกษาของผู้รับสารนั้นทำให้ผู้รับสารมี

พฤติกรรมการสื่อสารต่างกันไป เช่น บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะสนใจข่าวสาร ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ และมักเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มาก

4. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Social and Economic Status) หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล โดยมีรายงานหลายเรื่องที่ได้พิสูจน์แล้วว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจนั้น มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของคน

การแบ่งส่วนตลาดตามตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่อง ลักษณะด้านประชากรศาสตร์เป็นลักษณะที่สำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรและช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย ในขณะที่ลักษณะด้านจิตวิทยาและสังคมวัฒนธรรมช่วยอธิบายถึงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายนั้น ข้อมูลด้านประชากรจะสามารถเข้าถึงและมีประสิทธิผลต่อการกำหนดตลาดเป้าหมาย (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538: 41)

คนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกัน จะมีลักษณะทางจิตวิทยาต่างกัน (ปรเมสตะเวทิน. 2533: 112) โดยวิเคราะห์จากปัจจัย ดังนี้

1. เพศ ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารต่างกัน คือเพศหญิงมีแนวโน้มมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับและส่งข่าวสารนั้นด้วย (Will, Goldhabers; & Yates. 1980: 87)

นอกจากนี้เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

2. อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่อายุน้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกัน คนที่มีอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนักๆ มากกว่าความบันเทิง

3. การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะเป็นผู้มีความกว้างขวางและเข้าใจสารได้ดี แต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อยมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัดก็มักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าประเภทอื่น

4. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมของบุคคล มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร เพราะแต่ละคนจะมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทศนคติ ค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกัน

จากทฤษฎีประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับลักษณะด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันนั้น มีผลต่อแนวโน้มและความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

2. แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

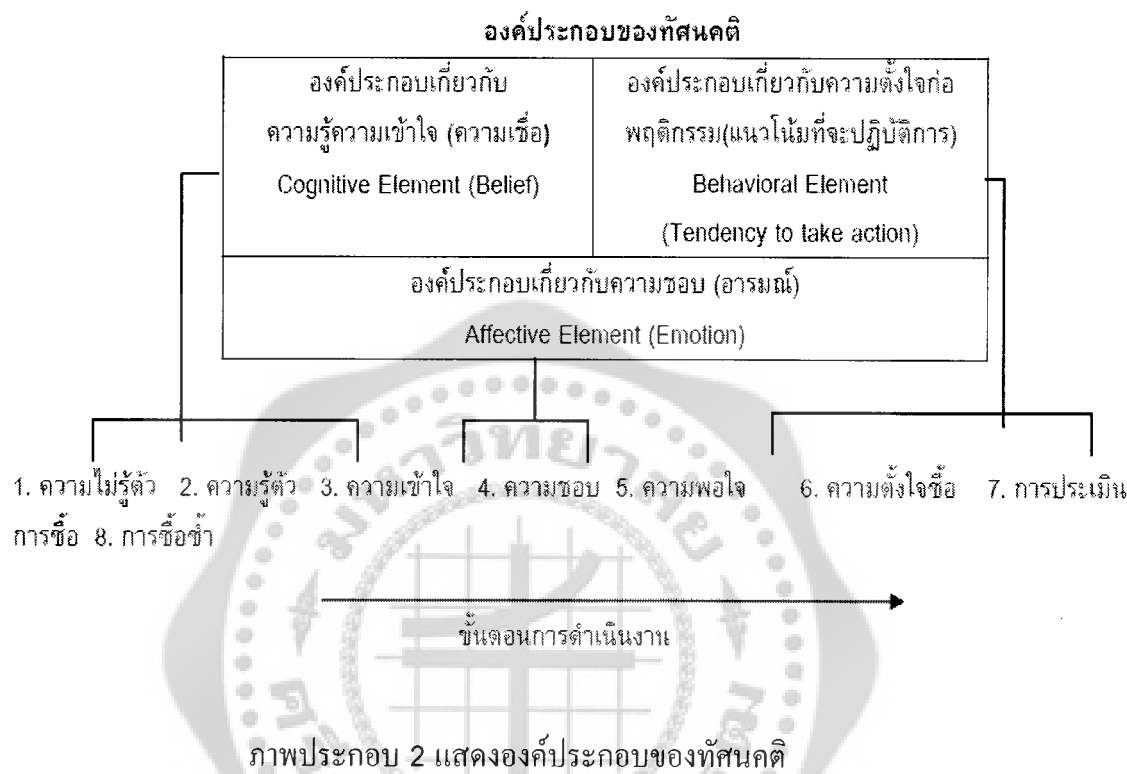
ทัศนคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือความคิด ทัศนคติเป็นสิ่งที่ชักนำบุคคลให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นักการตลาดจำเป็นต้องใช้เครื่องมือการตลาดเพื่อกำหนด ทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์หรือชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกต่อผลิตภัณฑ์ซึ่งจะมีผลชักนำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อสินค้า (เสรี วงษ์มณฑา. 2542: 106)

ทัศนคติ (Attitude) คือ ความโน้มเอียง (Predisposition) ที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อวัตถุใดวัตถุหนึ่งอาจจะออกมาในลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อวัตถุนั้นก็ได้ (ยุทธนา ธรรมเจริญ และคณะ. 2541: 153)

เองเจ็น (ธงชัย สันติวงษ์. 2539: 160; อ้างอิงจาก Engel, Kollat; & Blackwell. 1968: 166) กล่าวถึงทัศนคติว่า ทัศนคติเป็นระเบียบแนวความคิด ความเชื่อ อุดมนิสัย และสิ่งจูงใจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะในทางการตลาดทัศนคติได้รับการศึกษาและถูกนำไปใช้ในการคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวสินค้าและบริการ กับพฤติกรรมการซื้อและพฤติกรรมการใช้ของผู้บริโภคจากการศึกษาจะเห็นว่าทัศนคติมีส่วนในการทำหน้าที่ในการหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ (Utilitarian Function) เพื่อตอบสนองความปรารถนาของคนในแต่ละคน เช่น บุคคลที่มีทัศนคติต่อเรื่องความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญ บุคคลนั้นย่อมแสวงหาสิ่งที่จะก่อให้เกิดความสะอาดสบายต่อตนเองมากที่สุด ทัศนคติ ยังเป็นตัวที่บ่งบอกถึงคุณค่าหรือค่านิยมของคน (Value-expressive Function) และยังนำไปใช้ในการปกป้องตนเองจากภายนอก (Ego-defensive Function) รวมทั้งยังทำหน้าที่ในการกลั่นกรองความรู้ต่าง ๆ (Knowledge Function) ผู้บริโภคจะใช้ทัศนคติในการประเมินคุณค่าของสินค้าที่สามารถตอบสนองต่อประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับทั้งที่เป็นกายและจิตใจ

ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เพราะคนเรามักจะแสดงทัศนคติออกทางคำพูดหรือทางพฤติกรรม กระบวนการที่จะนำไปสู่พฤติกรรมสามารถแสดงได้ จากองค์ประกอบของทัศนคติ (Three Components of Attitudes) ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้หรือความคิด (Cognitive component) ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วจึงแสดงความรู้สึก (Affective component) ออกมาโดยการประเมินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนในที่สุดจะแสดงออกหรือกระทำให้เห็น (Conative component) (อัญชลี เรืองสันติโยธิน. 2540: 25-26)

จอห์น อาร์ จี (John R.G. Jenkins. 1972: 41) กล่าวว่า ทักษะที่มีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) และ องค์ประกอบความตั้งใจก่อพฤติกรรม (Behavioral) ดังแสดงในแผนภาพนี้

ที่มา: Jenkins, John R.G. (1972). *Marketing and Customer Behavior*. Oxford: Pergamon.: 41

จากแผนภาพสามารถอธิบายได้ว่า

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Element) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจได้มาโดยการผสมผสานระหว่างประสบการณ์โดยตรง และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งความรู้ความเข้าใจนี้ได้มาจากความเชื่อ หากบุคคลมีความรู้ หรือมีความคิดว่าสิ่งใดดี ก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในด้านกลยุทธ์การโฆษณาเพื่อให้เกิดความเข้าใจจะมุ่งความสำคัญที่การสร้างความรู้เกี่ยวกับตราสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ในที่นี้เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโฆษณาการท่องเที่ยวนอนอินเทอร์เน็ต เช่น ความทันสมัยของข้อมูล การเห็นภาพพจน์ ความสะดวกในการค้นหา เป็นต้น
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับความชอบ (Affective Element) ประกอบด้วยความรู้สึกและอารมณ์ของผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าและบริการ หรือตราสินค้าโดยเฉพาะ เป็นการบอกถึงความชอบ

หรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และจะเป็นตัวเร้าอีกทอดหนึ่งว่า คน ๆ นั้นมีความรู้สึกอย่างไร ในการวิจัยครั้งนี้ เราจะทำการวัดความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ชมโฆษณาการท่องเที่ยวในประเทศไทยบนอินเทอร์เน็ต ว่าเนื้อหาการโฆษณาการท่องเที่ยวจะสามารถจูงใจให้ผู้บริโภคมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เช่น รูปแบบและการออกแบบการโฆษณาการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. องค์ประกอบความตั้งใจก่อพฤติกรรม (Behavioral Element) หมายถึง แนวโน้มที่จะตอบสนอง (Tendency to response) ต่อวัตถุหรือกิจกรรม เป็นแนวโน้มที่จะก่อปฏิกิริยาหรือความตั้งใจก่อพฤติกรรมที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค เป็นแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมของผู้บริโภคด้วยวิธีใด วิธีหนึ่งต่อทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้จะวัดความโน้มเอียงที่จะซื้อบริการการท่องเที่ยวในประเทศไทยหรือความตั้งใจที่จะซื้อบริการฯ ซึ่งการโฆษณาหรือการส่งเสริมการตลาดนั้นจะเป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมให้เกิดการซื้อ โดยทำให้ผู้บริโภคซื้อบริการฯ

องค์ประกอบในการเกิดทัศนคติทั้ง 3 ประการนี้ ไม่เป็นอิสระต่อกันและกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ ทั้งความรู้ความเข้าใจ ความชอบ และความตั้งใจก่อพฤติกรรม ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ปัจจัยอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดปัจจัยอีกอย่างหนึ่งตามกันมา ความรู้ความเข้าใจถือเป็นกระบวนการแรกให้เกิดความชอบ ปัจจัยที่ตามมาคือต้องการตอบสนองความชอบไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2540: 42) โดยที่ทัศนคตินั้นจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมที่มีต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้า จุดมุ่งหมายของการโฆษณาก็เพื่อที่จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้าและ (หรือ) เสริมแรงหรือเปลี่ยนทัศนคติในปัจจุบันโดยผ่านกระบวนการสื่อสารการตลาด และเนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่ชักนำพฤติกรรม ดังนั้นนักการตลาดก็คาดว่าข้อมูลเพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญให้เกิดพฤติกรรมที่พอใจ

แหล่งอิทธิพลซึ่งมีผลต่อการกำหนดทัศนคติ

ในการกำหนดทัศนคติต่อบุคคล สิ่งของ หรือความคิดใดความคิดหนึ่ง ได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ (เสรี วงษ์มณฑา. 2542: 108-110)

1. ประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ในอดีต (Direct and past experience) ทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากประสบการณ์ในการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ตัวอย่าง ในการโฆษณาเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว แล้วผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวตามที่โฆษณาไว้ เหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นประสบการณ์ตรงของผู้บริโภค ดังนั้นแม้ว่าในสื่อโฆษณาจะมีการบรรยายคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพดีเพียงใด แต่เมื่อผู้บริโภคได้ไปใช้บริการด้วยตนเองแล้ว พบว่าแหล่งบริการการท่องเที่ยวไม่เป็นไปตามที่บริโภคคาดหวังไว้ ผู้บริโภคก็จะไม่ใช้บริการนั้นอีกต่อไป

2. อิทธิพลจากครอบครัวและเพื่อน (Influence of family and friends) ครอบครัวและเพื่อนเป็นแหล่งที่สำคัญต่อการสร้างค่านิยม และความเชื่อของบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้าโดยเฉพาะในวัยเด็กและวัยรุ่น

3. การตลาดเจาะตรง (Direct marketing) เป็นวิธีการที่นักการตลาดใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดเจาะกลุ่มเป้าหมายส่วนเล็ก เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ เช่น การใช้จดหมายตรง การโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรูปแบบของการสื่อสารการตลาด เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง นั่นคือนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต

4. การเปิดรับต่อสื่อมวลชน (Exposure to mass media) สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ สื่อเหล่านี้เป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทัศนคติ

การเกิดของทัศนคติ (Attitude Formation)

ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ (Learning) การรับรู้ (Perception) จากแหล่งทัศนคติ (Source of Attitude) ต่าง ๆ ที่อยู่มากมาย และส่วนสำคัญที่สามารถทำให้คนเกิดทัศนคติมีดังนี้ (โสภาวรรณ รัตนจิตรกร. 2542: 20; อ้างอิงจาก กิงกาญจน์ อนุเรียร. 2541)

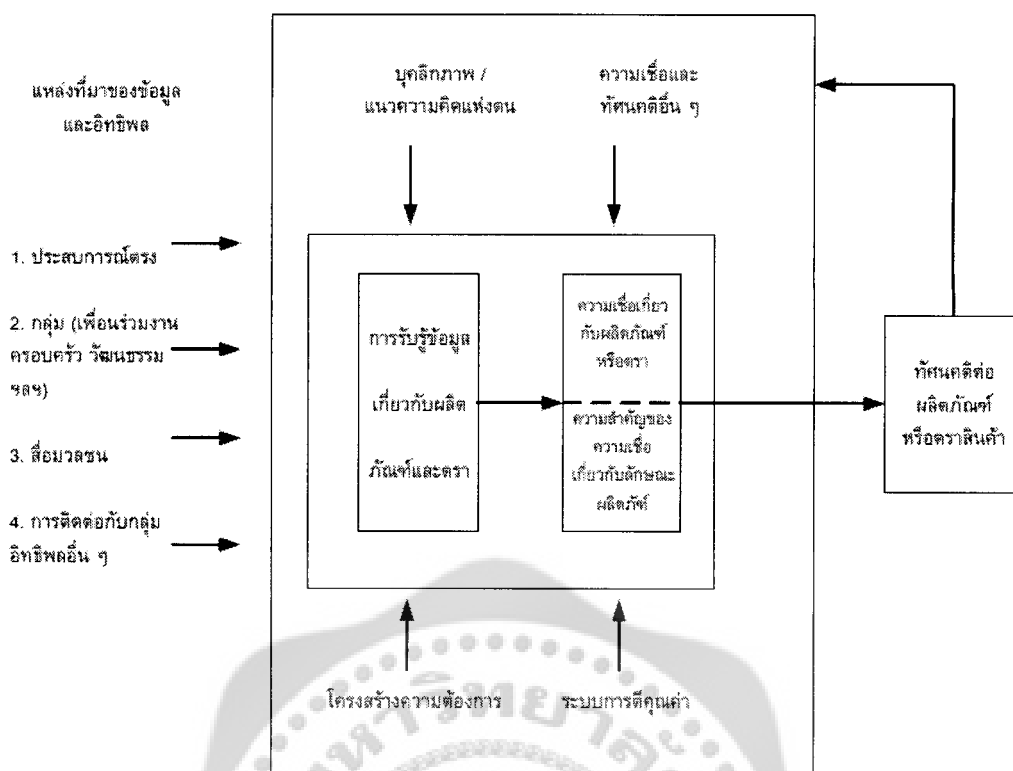
1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปตามทิศทางที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เช่น บางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อบริษัทนำเที่ยวแห่งหนึ่งที่ทำให้การบริการท่องเที่ยวเนื่องจากผู้นำทัวร์เคยแสดงกิริยาไม่ดีใส่เมื่อครั้งไปเที่ยวครั้งแรก

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Others) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ จะทำให้เกิดทัศนคติจากการรับข้อมูลข่าวสารผู้อื่นได้ เช่น การได้รับการบอกกล่าวว่า การชมโฆษณาการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่น่าสนใจ น่าติดตาม เป็นอย่างยิ่ง ก็จะทำให้ผู้รับข่าวสารเกิดทัศนคติที่ดีต่อการโฆษณาการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่น ทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่นเด็กที่มีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อเห็นพ่อแม่แสดงท่าทางไม่ชอบสิ่งใดก็ตาม เด็กจะเลียนแบบคือ ไม่ชอบสิ่งนั้นด้วย หรืออาจจะเลียนแบบผู้นำความคิด นักแสดงที่ผ่านมาทางสื่อต่าง ๆ ได้

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติบางอย่างเกิดขึ้น เนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสถาบันเหล่านี้เป็นแหล่งที่มาและสนับสนุนให้คนเกิดทัศนคติบางอย่างเกิดขึ้น

จากการเกิดทัศนคติข้างต้น จะพบว่า การติดต่อสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ จึงถือว่าการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่มีผลทำให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว แหล่งที่มาการเกิดทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์หรือตรา สามารถแสดงได้ดังแผนภาพข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 3 แผนผังแสดงแหล่งที่มาของการเกิดทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์ตราสินค้า

ที่มา: David L. Loudon; & Albert J. Dekka Bitta, Consumer Behavior : Concepts and Application, หน้า 428.

จากภาพประกอบ 3 แสดงแหล่งที่มาของการเกิดทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์หรือตรา จะเห็นว่าแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคมีทัศนคติอย่างไรต่อผลิตภัณฑ์ บริการร้านค้าปลีก และวัตถุอื่น ๆ เกิดจากหลายแหล่ง ผู้บริโภคจะเลือกรับรู้ข้อมูลและแปลข้อมูลที่ได้รับบิดเบือนไปตามความต้องการ การตีคุณค่า และบุคลิกของตนเองที่ตนมีความเชื่อหรือมีทัศนคติต่อในขณะนั้น กระบวนการก่อเกิดเป็นทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน มีลักษณะเคลื่อนไหวไม่อยู่กับที่ และจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา (ดารา ที่ปะปาล. 2542 : 129) บุคลิกภาพ / ความเชื่อและ แนวความคิดแห่งทัศนคติอื่น ๆ โครงสร้างความต้องการ ระบบการตีคุณค่าการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และตราความเชื่อเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือตราความสำคัญของความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะผลิตภัณฑ์ทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์หรือตราสินค้าแหล่งที่มาของข้อมูลและอิทธิพล 1. ประสบการณ์ตรง 2. กลุ่ม (เพื่อนร่วมงานครอบครัว วัฒนธรรมฯลฯ) 3. สื่อมวลชน 4. การติดต่อกับกลุ่มอิทธิพลอื่น ๆ

อิทธิพลของการสื่อสารต่อการเกิดทัศนคติและการเปลี่ยนแปลง

ทัศนคติเป็นสิ่งที่สามารถสร้างขึ้นได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และทั้งยังสามารถที่จะชักนำโน้มน้าวให้คล้อยตามได้อีกด้วย ซึ่งในการใช้คุณลักษณะของผู้ส่งข่าวสาร การใช้ลักษณะของสิ่งดึงดูดใจ และการใช้โครงสร้างของการเสนอข่าวสารในการโฆษณา ล้วนแต่เป็นสิ่งที่สามารถจูงใจผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และตราได้ ดังนี้ (ดารา ที่ปะปาล. 2542: 142)

1. คุณลักษณะของผู้ส่งข่าวสาร (Source characteristics) ผู้ส่งข่าวสารมีอิทธิพลต่อผู้รับข่าวสารมาก ผู้บริโภคจะตอบสนองอย่างเดียวกันไม่เหมือนกัน หากข่าวสารนั้นใช้ผู้เสนอข่าวสารต่างกัน (Hawkins, Best; & Coney. 1998: 410) คุณลักษณะของผู้ส่งข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมผู้บริโภคให้เกิดการยอมรับคล้อยตาม ได้แก่ ผู้มีลักษณะเป็นผู้ส่งข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือ (Source credibility) เช่น ผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ผู้เชี่ยวชาญ (expertise) และผู้ส่งข่าวสารที่มีชื่อเสียงโด่งดัง (celebrity sources) ผู้ส่งข่าวสารเหล่านี้สามารถเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริโภค และสามารถดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น ในแง่ของความมีความคิดความชอบ เป็นต้น

2. คุณลักษณะของสิ่งดึงดูดใจ (appeal characteristics) การใช้การจูงใจในการโฆษณาสามารถนำมาใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้บริโภคได้มากเช่นกัน ได้แก่

2.1 การจูงใจด้วยความกลัว (fear appeals) ซึ่งควรใช้อย่างเหมาะสมไม่ควรมากเกินไป จนเป็นสาเหตุให้ผู้บริโภคปฏิเสธไม่ยอมรับข่าวสารที่โฆษณานั้น

2.2 การจูงใจด้วยอารมณ์ขัน (humorous appeals) เป็นการดึงดูดความสนใจและเปลี่ยน ทัศนคติของผู้บริโภคด้วยอารมณ์ขัน สิ่งที่พึงควรคำนึงถึงคือ อย่ามุ่งเน้นอารมณ์ขันมากเกินไป จนทำให้ผู้บริโภคมองข้ามสิ่งสำคัญซึ่งเป็นตัวผลิตภัณฑ์โฆษณา

2.3 การจูงใจด้วยการสร้างอารมณ์ (emotional appeals) เป็นการใช้โฆษณาที่สร้างอารมณ์ (emotional ads) โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดความชอบมากขึ้น มากกว่าทำให้เกิดการขัดแย้งกัน (Hawkins, Best; & Coney. 1998: 416) เป็นการสร้างทัศนคติให้เกิดขึ้นทางบวกต่อผลิตภัณฑ์ และทำให้เกิดความชอบผลิตภัณฑ์นั้นตามไปด้วยในที่สุด

3. คุณลักษณะโครงสร้างของข่าวสาร (message structure characteristics) การจัดโครงสร้างของข่าวสารเพื่อนำเสนอต่อผู้บริโภคที่เหมาะสม สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้บริโภคได้เช่นกัน โดยปกติแล้วในการจัดทำโฆษณา หรือการนำเสนอเพื่อการขาย นักการตลาดมักจะนำเสนอเฉพาะประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ของตนอย่าง โดยมิได้พูดถึงลักษณะที่ไม่ดีที่เป็นข้อเสียของตน ซึ่งลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า “การนำเสนอข่าวสารเพียงด้านเดียว” (one-side message) เพราะเป็นการนำเสนอแนวความคิดเห็นเพียงด้านเดียว แต่แนวความคิดการใช้วิถีชีวิต เรียกว่า “การนำเสนอข่าวสารสองด้าน” (two-side message) ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วนักการตลาดส่วนมากมักจะไม่อยากจะใช้วิธีนี้นัก อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้บริโภคที่มีทัศนคติฝังแน่นที่ยากจะเปลี่ยนแปลง การใช้เทคนิคการนำเสนอข่าวสารสองด้านจะได้ผลมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ผู้บริโภคที่ได้รับการศึกษาสูง (Hawkins, Best; & Coney. 1998: 418) เพราะผู้บริโภคจะเชื่อข่าวสารมากขึ้น (เป็นการเพิ่มความเชื่อเดิม) และจะลดความขัดแย้งลง เมื่อผู้บริโภคมองเห็นข้อมูลในทางลบในโฆษณา ก็จะทำให้ผู้บริโภคคิดว่าบริษัทมีความซื่อสัตย์และจริงใจ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่จะทำให้ ผู้บริโภคสนใจที่จะซื้อ ทั้ง ๆ ที่ผลิตภัณฑ์มีข้อเสียอยู่บ้าง (เพราะผู้บริโภคได้เพิ่มความเชื่อใหม่) สำหรับการนำเสนอข่าวสารเพียงด้านเดียวจะได้ผลดีที่สุด ในกรณีที่เป็นการเสริมแรงต้นทัศนคติที่มีอยู่เดิมเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทัศนคตินั้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตามลักษณะของการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ดังต่อไปนี้ (เสรีวงษ์มณฑา. 2542: 110 -111)

1. หน้าที่ในการสร้างผลประโยชน์ (Utilitarian Function) เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้บริโภคเพราะประโยชน์ของตราสินค้าที่มีต่อผู้บริโภคการใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาด โดยเฉพาะการส่งเสริมการขาย (Sales promotion) เช่น การลด แลก แจก แถม ชิงโชค ฯลฯ เครื่องมือเหล่านี้ถือว่าให้ประโยชน์โดยตรงกับผู้บริโภค

2. หน้าที่ในการป้องกันความเป็นตัวเอง (The ego-defensive function) เป็นการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ โดยชี้ถึงความภาคภูมิใจ สถานะของบุคคล หรือภาพพจน์ส่วนตัว

3. หน้าที่ในการแสดงค่านิยมส่วนตัว (The value-expressive function) เป็นการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติโดยชี้ถึงค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ค่านิยมและรูปแบบการดำรงชีวิตของผู้บริโภค ตลอดจนบุคลิกภาพของสินค้าที่ชี้ถึงบุคลิกภาพของผู้บริโภค

4. หน้าที่ในการให้ความรู้ (The Knowledge function) เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการให้ความรู้และความเข้าใจกับผู้บริโภค

5. การรวมหลายหน้าที่ (Combining Several functions) เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยชี้ถึงการจูงใจผู้บริโภคหลายประการรวมกัน เช่น ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับ ชี้ให้เห็นถึงสถานะของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ค่านิยมของสินค้า เป็นต้น

ในการก่อตัวของทัศนคติ (Attitude Formation) อาจเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ถ้าทัศนคติก่อตัวขึ้นในทางบวก ผลดีที่ตามมาคือ การที่สินค้าต่าง ๆ จะได้รับความสนใจและถูกตอบสนองด้วยการซื้อนั้น ย่อมเป็นไปได้มาก ในทางตรงข้าม ถ้าหากทัศนคติก่อตัวขึ้นทางลบ ย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาของผู้เสนอขาย สินค้า เพราะนอกจากจะขายสินค้าไม่ได้แล้ว ยังจะเกิดปัญหาในเรื่องของภาพพจน์ และการนำเสนอสินค้า อื่น ๆ อีกด้วย

3. แนวคิดและทฤษฎีปัจจัยทางการตลาด

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2541: 83) เป็นการเสนอขายทางการตลาด แสดงให้เห็นได้ในรูป ส่วนผสมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product Mix) ส่วนผสมทางด้านราคา (Price Mix) ส่วนผสม ทางด้านการจัดจำหน่าย (Place Mix) และส่วนผสมทางด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion Mix) รวมเรียกว่าส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) อาจแบ่งออกได้เป็น

1. ส่วนผสมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ได้แก่
  - ตัวผลิตภัณฑ์
  - บริการที่ให้กับผลิตภัณฑ์
  - ตราชื่อ
  - หีบห่อและป้ายสลาก
2. ส่วนผสมเกี่ยวกับราคา
  - ราคาเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์
  - ตัวปรับราคา
  - ข้อตกลงเกี่ยวกับสินเชื่อ
  - ข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งและการถือครองสินค้า
  - ข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งและการถือครองสินค้า
3. ส่วนผสมเกี่ยวกับการจัดจำหน่าย
  - ช่องทางการจัดจำหน่าย
  - เครื่องอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาสินค้า
  - การควบคุมสินค้าคงคลัง
  - เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดส่งสินค้า
4. ส่วนผสมเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด
5. โฆษณา
6. การขายโดยใช้พนักงาน
7. การส่งเสริมการขาย
8. การประชาสัมพันธ์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541: 34) ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix หรือ 4 P's) หมายถึงตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้พึงพอใจ ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึง

ประกอบด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่องค์กรหรือบุคคล ผลิตภัณฑ์ต้องมีรรถประโยชน์ (Utility) มีคุณค่า (Value) ในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้ การกำหนดกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ต้องพยายามคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

1.1 ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) และความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation)

1.2 พิจารณาองค์ประกอบ (คุณสมบัติ) ของผลิตภัณฑ์ (Product Component)

1.3 การกำหนดตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ (Product Positioning)

1.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development)

1.5 กลยุทธ์เกี่ยวกับส่วนประสมผลิตภัณฑ์ (Product Mix), สายผลิตภัณฑ์ (Product Line)

2. ราคา (Price) หมายถึง คุณค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็นต้นทุน (Cost) ของลูกค้า ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบราคาระหว่างคุณค่า (Value) ผลิตภัณฑ์กับราคา (Price) ผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาเขาก็จะตัดสินใจซื้อ ดังนั้นผู้กำหนดกลยุทธ์ด้านราคาต้องคำนึงถึง

2.1 คุณค่าที่รับรู้ (Perceived Value) ในสายตาของลูกค้า ซึ่งต้องพิจารณาว่าการยอมรับของลูกค้าในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ว่าสูงกว่าราคาผลิตภัณฑ์นั้น

2.2 ต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.3 การแข่งขัน

2.4 ปัจจัยอื่นๆ

3. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อเพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ การติดต่อสื่อสารอาจใช้พนักงานขายในการทำการขาย (Personal Selling) และการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คน (Nonpersonal Selling) เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารมีหลายประเภทซึ่งอาจจะเลือกใช้หนึ่งหรือหลายเครื่องมือต้องใช้หลักการในการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารแบบผสมผสานกัน (Integrated Marketing Communication (IMC)) โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับลูกค้า ผลิตภัณฑ์ คู่แข่งขัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายรวมกันได้ เครื่องมือส่งเสริมที่สำคัญ มีดังนี้

3.1 การโฆษณา (Advertising) เป็นกิจกรรมในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับองค์การและ (หรือ) ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือความคิด ต้องมีการจ่ายเงินให้ผู้อุปถัมภ์รายการ

3.2 การขายโดยใช้พนักงานขาย (Personal Selling) เป็นกิจกรรมการแจ้งข่าวสารและจูงใจตลาดโดยใช้บุคคล

3.3 การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นกิจกรรมส่งเสริมที่นอกเหนือจากการโฆษณา การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจทดลองใช้หรือการซื้อ

3.4 การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relations) การให้ข่าวเป็นการเสนอความคิดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องมีการจ่ายเงิน ส่วนการประชาสัมพันธ์

หมายถึงความพยายามที่จะมีการวางแผนโดยองค์การหนึ่งเพื่อสร้างทัศนคติต่อองค์การให้เกิดกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การให้ข่าวเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประชาสัมพันธ์

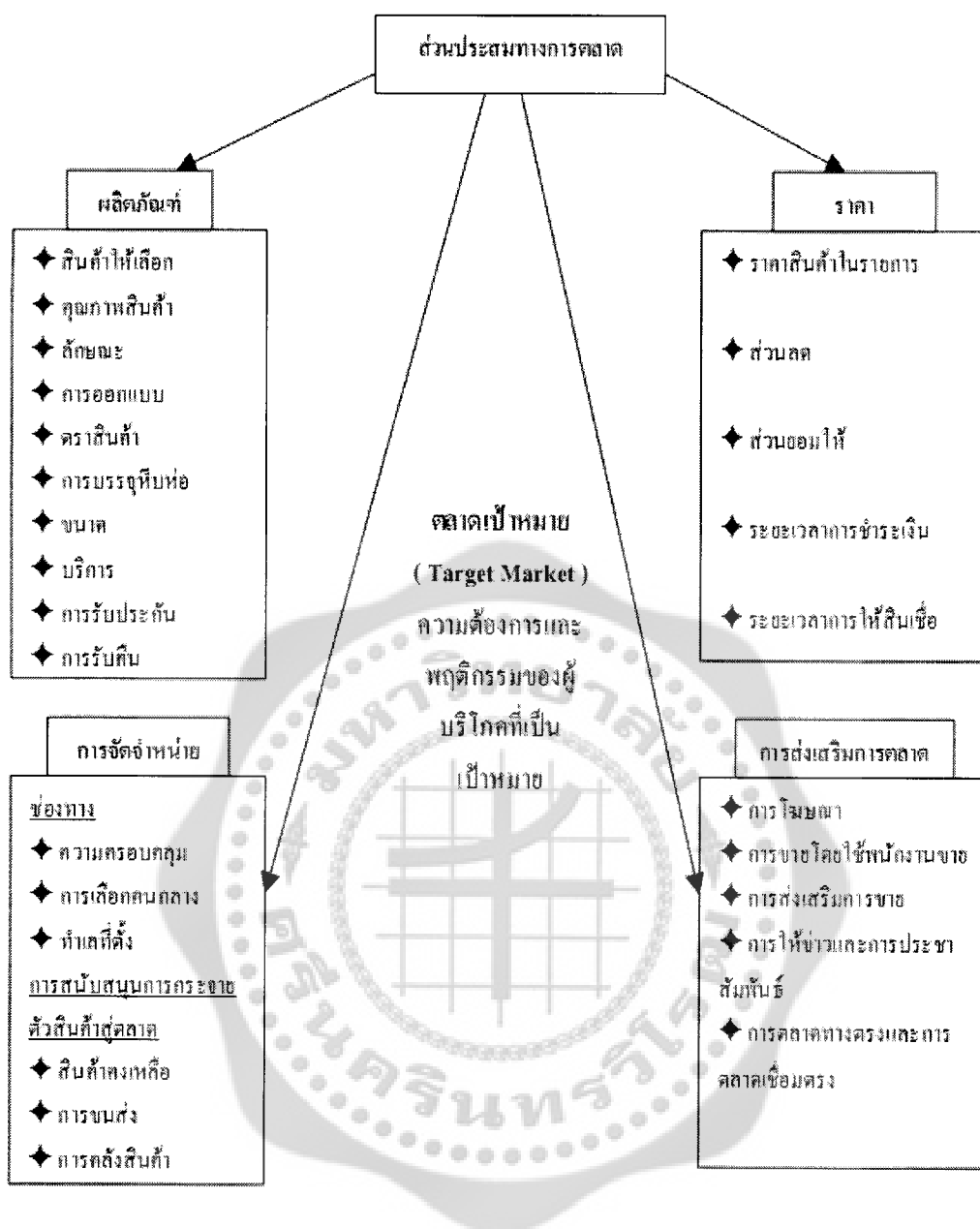
4.การจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution) หมายถึงโครงสร้างของช่องทางที่ประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรม ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์และบริการจากองค์การไปยังตลาด สถาบันที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมาย ก็คือ การสถาบันการตลาด ส่วนกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายตัวสินค้า ประกอบด้วย การขนส่ง การคลังสินค้า และการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง การจัดจำหน่ายจึงประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

4.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of Distribution) หมายถึงเส้นทางที่ผลิตภัณฑ์ และหรือ กรรมสิทธิ์ที่ผลิตภัณฑ์ถูกเปลี่ยนมือไปยังตลาด ในระบบช่องทางการจัดจำหน่ายจึงประกอบด้วยผู้ผลิตคนกลาง ผู้บริโภคหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม

4.2 การสนับสนุนการกระจายตัวสินค้าสู่ตลาด (Market Logistics) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม

การกระจายตัวสินค้าจึงประกอบด้วยงานที่สำคัญดังต่อไปนี้ (1) การขนส่ง (Transportation) (2) การเก็บรักษาสินค้า (Storage) และการคลังสินค้า (Warehousing) (3) การบริหารสินค้าคงเหลือ (Inventory management)

ส่วนผสมการตลาดนี้ถูกสร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการ (Needs and Wants) ของตลาดส่วนต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดของบริษัทและเพื่อเป็นการตอบสนองหรือสร้างความพอใจ (Satisfaction) ให้กับผู้บริโภคด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าส่วนผสมทางการตลาดจะสามารถช่วยให้ธุรกิจปรับปรุงธุรกิจของตนเองให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างถูกต้อง

ภาพประกอบ 4 แสดงรายละเอียดของส่วนประสมทางการตลาด

ที่มา: ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541: 34; อ้างอิงจาก Kotler Philip 1997. *Marketing Management*. หน้า 92.

จากทฤษฎีส่วนประสมการตลาดข้างต้น การจัดจำหน่ายเป็นส่วนประสมการตลาดอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ การจัดเตรียมด้านการบริการนำเที่ยว เช่น การส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การให้ความรู้เชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ก็เป็นอีกช่องทางการจัดจำหน่ายหนึ่งที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยต้องพิจารณาถึงส่วนประสมการตลาดอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำทฤษฎี

ส่วนประสมการตลาดมาศึกษาถึงความสัมพันธ์กับแนวโน้มและความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

4.1 ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

เสรี วงษ์มณฑา (2548: 32 - 46) กล่าวว่า พฤติกรรมบริโภค หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลแต่ละบุคคลในการค้นหา การเลือกซื้อ การใช้ การประเมินผล หรือการจัดการกับสินค้าและบริการ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550: 9) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งบุคคลทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมิน และการใช้จ่ายในผลิตภัณฑ์และบริการ โดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขา

ฉัตรยาพร เสมอใจ (2550: 18) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมการตัดสินใจ การซื้อ การใช้ และการประเมินผลการใช้สินค้าและบริการ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการซื้อสินค้าและบริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

อดุลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล (2545: 3) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริโภคทำการซื้อสินค้าสำหรับการบริโภคส่วนตัว หรือในครัวเรือน

เอ็นเกล, แบล็คเวล และมินาร์ด (ศุภร เสรีรัตน์. 2544: 6; อ้างอิงจาก Engle, Blackwell ; & Minard n.d) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาให้ได้มาซึ่งการบริโภค และการใช้จ่ายใช้สอยในสินค้าและบริการ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการกระทำดังกล่าว

จากความหมายพฤติกรรมผู้บริโภคข้างต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นพฤติกรรมที่บุคคลทำการค้นหาข้อมูล ตัดสินใจซื้อ การใช้และการประเมินการใช้ ซึ่งเป็นการบริโภคส่วนบุคคล และเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่มีอิทธิพลทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2544: 125-126) กล่าวว่า คำถามที่ใช้เพื่อค้นหาลักษณะพฤติกรรมของผู้บริโภค คือ 6Ws และ 1H ซึ่งประกอบด้วย Who, What, Why, Who, When, Where และ How เพื่อค้นหาคำตอบ 7 ประการ เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภครวมทั้งการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรม

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค

ในตลาดทุกๆ แห่งมีคู่แข่งเป็นจำนวนมาก ซึ่งต่างหาโอกาสที่จะสนองความต้องการของลูกค้าเพื่อที่จะขยายส่วนครองตลาด (Market Share) ของตนออกไป ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานการตลาด คือ ความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจและพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งผู้บริหารการตลาดจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ถึงความต้องการ ทศนคติ และพฤติกรรมของผู้บริโภค อย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะนำข้อมูลต่างๆ มากำหนดเครื่องมือทางการตลาด เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดที่เราเลือกสรรไว้ เนื่องจากแนวความคิดการตลาดสมัยใหม่นั้นจะมุ่งเน้นที่ผู้บริโภคเป็นสำคัญ การที่เราสามารถเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ถูกต้อง จะทำให้เราสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดีกว่าคู่แข่ง เป็นการนำมาซึ่งความได้เปรียบมาสู่บริษัทหรือผู้ให้บริการ

ฮาร์รอลด์ เจ. ลีฟวิทท์ ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา มักจะมีเหตุผลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสียก่อน ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวอาจจะเรียกว่า “กระบวนการของพฤติกรรม” (Process of Behavior) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน 3 ประการ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีสาเหตุทำให้เกิด (Behavior is Caused) หมายความว่า การที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมอะไรออกมานั้น จะต้องมีความสาเหตุทำให้เกิดและสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุคือ ความต้องการที่จะเกิดขึ้นในตัวคนเรานั้นเอง

2. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้น (Behavior is Motivated) นั่นคือเมื่อคนเรามีความต้องการเกิดขึ้นแล้ว คนเราก็มัปรารถนาที่จะบรรลุถึงความต้องการนั้น จนกลายเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ (Motivation) ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการที่จะ เกิดขึ้นนั้น

3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นย่อมมุ่งไปสู่เป้าหมาย (Behavior is Goal Directed) หมายถึง การที่คนเราแสดงพฤติกรรมอะไรออกมานั้น มิได้กระทำไปอย่างเลื่อนลอย ปราศจากจุดมุ่งหมายหรือไร้ทิศทาง ตรงกันข้ามกลับมุ่งสู่เป้าหมายที่แน่นอน เพื่อบรรลุผลสำเร็จแห่งความต้องการของตน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระบวนการของพฤติกรรมของคนมีลักษณะคล้ายๆ กัน แต่รูปแบบของพฤติกรรมของคนไม่เหมือนกัน (Behavior Pattern) ที่แสดงจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก อันได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องหรือผูกพันอยู่กับตัวผู้บริโภค ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของบุคคล เป็นเหตุให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความต้องการของผู้บริโภคทางด้านต่างๆ และเพื่อที่จะจัดสิ่งกระตุ้นทางการตลาดให้เหมาะสม โดยเมื่อผู้ซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการได้รับสิ่งกระตุ้นทางการตลาดหรือสิ่งกระตุ้นอื่นๆ ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเปรียบเสมือนกับกลองคำที่ผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนได้ งานของผู้ขายและนักการตลาด ก็คือค้นหาว่าลักษณะของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งจะมีประโยชน์สำหรับนักการตลาด คือทราบความต้องการและลักษณะของลูกค้า เพื่อจัดส่วนประสมทางการตลาดต่างๆ ให้

กระตุ้นและให้สามารถสนองความต้องการของผู้ซื้อที่เป็นเป้าหมายได้ถูกต้อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางจิตวิทยา

5. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ / แนวโน้ม

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ธงชัย สันติวงษ์ (2530: 391) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างดี หรือสมบูรณ์ที่สุด

พิทักษ์ ตรุษทิม (2538: 24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่า ซึ่งจะเห็นว่าเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก

ชรีณี เดชจินดา (2533: 20) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่ง แต่หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองความรู้สึกพอใจก็จะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น

วูลแมน (Wolman. 1973: 384) อธิบายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของความต้องการหรือแรงจูงใจ

อิลีย (Elia.1972:173) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลในด้านความพอใจ หรือสภาพจิตใจของบุคคลว่าชอบมากน้อยเพียงไร

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546: 90-93) กล่าวถึง ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) ว่าเป็นความรู้สึกของลูกค้าว่าพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวังของลูกค้า (Kotler. 2003: 61) ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าก็จะไม่พึงพอใจ ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์เท่ากับความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจและถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์สูงกว่าความคาดหวังมาก ลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจอย่างมาก

สรุปจากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือคุณค่าที่ผู้บริโภคได้รับจากความคาดหวังของผลิตภัณฑ์ โดยความพึงพอใจจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความคาดหวังของลูกค้า และการตอบสนองต่อลูกค้าด้วย

ส่วนผลประโยชน์จากคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ หรือการทำงานของผลิตภัณฑ์นั้น นักการตลาดและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต้องพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า โดยพยายามสร้างคุณค่า ทั้งคุณค่าเพิ่มที่เกิดจากการผลิตและจากการตลาด ตลอดจนยึดหลักการสร้างคุณภาพโดยรวมคุณค่าที่เกิดจากความแตกต่างทางการแข่งขัน ซึ่งคุณค่าที่มอบให้กับลูกค้าจะต้องมากกว่าต้นทุนของลูกค้าหรือราคาสินค้านั้นเอง

ความแตกต่างทางการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ (Product Competitive Differentiation) เป็นการออกแบบลักษณะต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งในความแตกต่างนั้นต้องมีคุณค่าในสายตาของลูกค้าและสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้ ความแตกต่างทางการแข่งขันประกอบด้วย

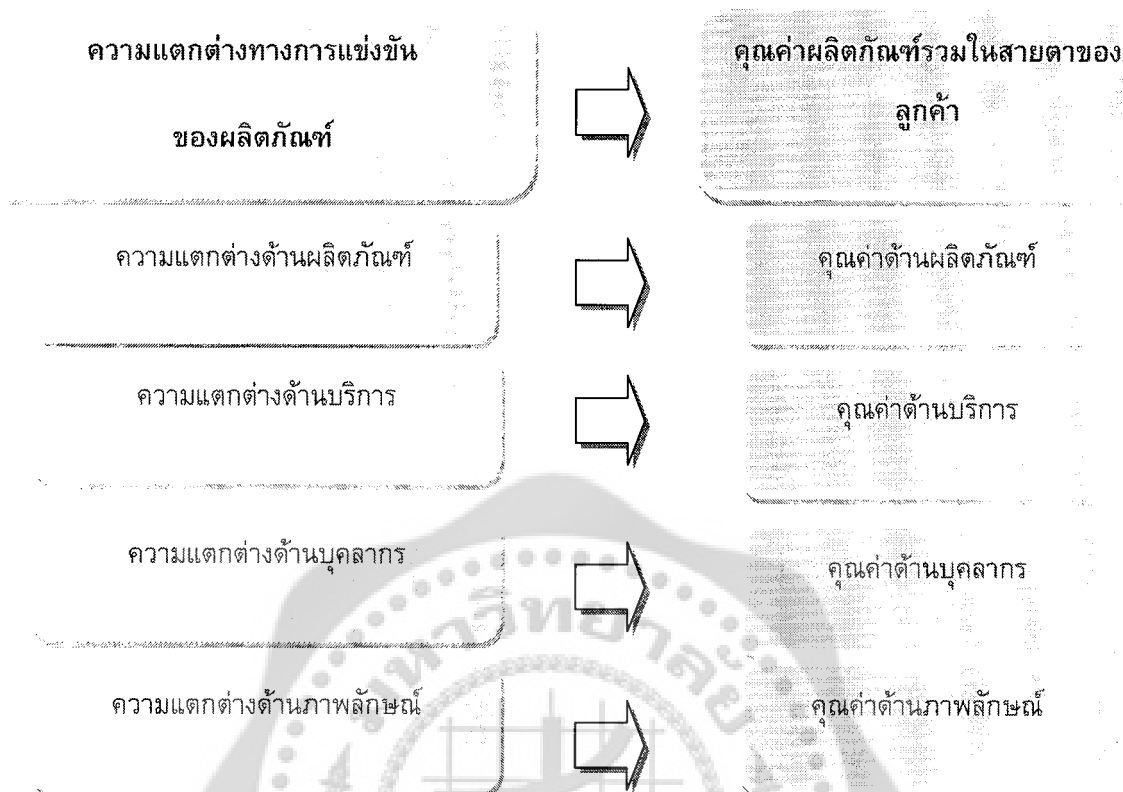
- (1) ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation)
- (2) ความแตกต่างด้านการบริการ (Service Differentiation)
- (3) ความแตกต่างด้านบุคลกร (Personal Differentiation)
- (4) ความแตกต่างด้านภาพลักษณ์ (Image Differentiation)

ความแตกต่างเหล่านี้เป็นตัวกำหนดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้า (Customer Add Value)

คุณค่าผลิตภัณฑ์รวมในสายตาลูกค้า (Total Customer Value) เป็นการรับรู้ในรูปของตัวเงินทางด้านเศรษฐกิจ หน้าที่และผลประโยชน์ทางด้านจิตวิทยาที่ลูกค้าคาดหวังที่จะได้รับจากตลาด (Kotler. 2003: 60) หรือเป็นผลรวมของผลประโยชน์หรืออรรถประโยชน์ (Utility) จากผลิตภัณฑ์หรือบริการใดบริการหนึ่ง คุณค่าผลิตภัณฑ์พิจารณาจากความแตกต่างทางการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ ซึ่งประกอบด้วยความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ ความแตกต่างด้านการบริการ ความแตกต่างด้านบุคลกร และความแตกต่างด้านภาพลักษณ์ ความแตกต่างทั้ง 4 ด้านนี้ก่อให้เกิดคุณค่าผลิตภัณฑ์ 4 ด้านเช่นกัน ดังนี้

- (1) คุณค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Product Value)
- (2) คุณค่าด้านบริการ (Service Value)
- (3) คุณค่าด้านบุคลกร (Personal Value)
- (4) คุณค่าด้านภาพลักษณ์ (Image Value)

คุณค่าทั้ง 4 ประการนี้ รวมกันเรียกว่า “คุณค่าผลิตภัณฑ์รวมในสายตาลูกค้า”

ภาพประกอบ 5 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้า

ที่มา: ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. หน้า 44

5.2 เกณฑ์ในการวัดความพึงพอใจ

โทมัสและเอิร์ล (Thomas & Earl, 1985 : 88) ได้ให้แนวคิดความพึงพอใจไว้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้กันอยู่ เพื่อทราบผลของการให้บริการที่ดีเลิศที่ทำให้ลูกค้าพึงพอใจ เป็นสิ่งที่บริษัทเชื่อว่ามีคุณค่าและควรให้ความสนใจในความต้อการและปัญหาของลูกค้าในการให้บริการ ผู้บริการขององค์กรต้องมีความรับผิดชอบในการปรับปรุงคุณภาพให้เกิดประสิทธิผลและได้ผลดีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการสำรวจความพึงพอใจจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการ

ในการวัดความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของพนักงาน มีเกณฑ์ในการวัดที่ลูกค้ามักอ้างอิงถึงดังต่อไปนี้ (วีระพงษ์ เณลิมจิระรัตน์, 2538: 17)

1. ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibles) หมายถึง ลักษณะสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ อุปกรณ์ บุคลากร และวัสดุการติดต่อสื่อสาร
2. ความเชื่อมั่นวางใจได้ (Reliability) หมายถึง ความสามารถในการให้บริการตามสัญญาที่มีให้ไว้และมีความน่าเชื่อถือ

3. การตอบสนองต่อผู้รับบริการ (Responsiveness) หมายถึง ความยินดีที่จะช่วยเหลือผู้รับบริการและพร้อมที่จะให้บริการในทันที

4. สมรรถนะของผู้ให้บริการ (Competence) หมายถึง การมีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน

5. ความมีอัธยาศัยไมตรี (Courtesy) หมายถึง ความสุภาพอ่อนโยน ให้เกียรติมีน้ำใจ และเป็นมิตรต่อผู้รับบริการ

6. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ซึ่งเกิดจากความซื่อสัตย์ความจริงใจของผู้ให้บริการ

7. ความมั่นคงปลอดภัย (Security) หมายถึง ความรู้สึกมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ชื่อเสียง การปราศจากความรู้สึกเสี่ยงอันตรายและข้อสงสัยต่างๆ รวมทั้งการรักษาความลับของผู้รับบริการ

8. การเข้าถึงบริการ (Access) หมายถึง การที่ผู้รับบริการสามารถเข้าใช้บริการได้ง่าย ได้รับความสนใจในการติดต่อ

9. การติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึง การให้ข้อมูลด้านต่างๆ แก่ลูกค้า โดยการสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและรับฟังเรื่องราวที่ผู้รับบริการร้องทุกข์

10. การเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ (Customer Understanding) หมายถึง การทำความเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ รวมถึงความต้องการของผู้รับบริการด้วย

เครื่องมือในการติดตามและการวัดความพึงพอใจของลูกค้า (Tools for tracking and measuring customer satisfaction) เป็นวิธีการที่จะติดตาม วัดและค้นหาความต้องการของลูกค้า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า บริษัทที่ยึดปรัชญาหรือ แนวความคิดทางการตลาด (Marketing concept) ที่มุ่งความสำคัญที่ลูกค้าจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ซึ่งการสร้าง ความพึงพอใจให้กับลูกค้ามีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือ (1) การสร้างความพึงพอใจโดยการลดต้นทุนของลูกค้า (ลดราคา) หรือการเพิ่มบริการและ จุดเด่นของสินค้า ซึ่งจะมีผลทำให้กำไรของบริษัทลดลง (2) บริษัทจะต้องสามารถสร้างกำไร โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น ลงทุนในการผลิตมากขึ้น หรือมีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (R&D) เหล่านี้ถือว่ามีผลกระทบทั้งรายได้ของบริษัทและต้นทุนของสินค้า (3) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ บริษัทประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น พนักงาน ผู้ขาย ปัจจัยการผลิต และคนกลาง การเพิ่มความพึงพอใจให้กับลูกค้าจะมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของคนเหล่านี้ด้วย

วิธีการติดตามและวัดความพึงพอใจของลูกค้า สามารถทำได้ 4 วิธี ดังนี้

1. ระบบการติเตียนและข้อเสนอแนะ (Complaint and suggestion systems) เป็นการหาข้อมูลทัศนคติของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการทำงานของ บริษัท ปัญหาเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ และการทำงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ธุรกิจนิยมใช้ ได้แก่ ธนาคาร โรงแรม โรงพยาบาล ภัตตาคาร ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ ธุรกิจเหล่านี้ จะจัดเตรียมกล่องรับความคิดเห็นจากลูกค้า

2. การสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า (Customer satisfaction surveys) ในกรณีนี้จะเป็นการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งดีกว่าวิธีแรกที่มีกพบปัญหาว่า ลูกค้าส่วนใหญ่ไม่ ค่อยให้ความร่วมมือและมักเปลี่ยนไป ซื้อสินค้าจากผู้ขายรายอื่นแทน เป็นผลให้บริษัทต้อง สูญเสียลูกค้าไป เครื่องมือที่นิยมใช้มากคือ การวิจัยตลาด

3. การเลือกซื้อโดยกลุ่มลูกค้าที่เป็นเป้าหมาย (Ghost shopping) วิธีนี้จะเชิญบุคคลที่คาดว่าจะเป็นผู้ซื้อที่มีศักยภาพ ให้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนในการซื้อสินค้าของบริษัทและ คู่แข่งขัน พร้อมทั้งระบุปัญหาเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการของบริษัท

4. การวิเคราะห์ถึงลูกค้าที่สูญเสียไป (Lost customer analysis) ในกรณีนี้จะวิเคราะห์หรือสัมภาษณ์ลูกค้าเดิมที่เปลี่ยนไปใช้ตราสินค้าอื่น เช่น บริษัท IBM ได้ใช้กลยุทธ์นี้ เพื่อทราบ ถึงสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้ลูกค้าเปลี่ยนใจ เช่น ราคาสูงเกินไป บริการไม่ดีพอ ผลิตภัณฑ์ไม่ น่าเชื่อถือ รวมทั้งอาจจะศึกษาถึงอัตราการสูญเสียลูกค้าด้วย

การวัดความพึงพอใจ

งานวิจัยต้องอาศัยการเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวความคิด ขั้นตอนนี้คือการสร้างมาตรวัด สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534: 87) การสร้างมาตรวัด หมายถึง กระบวนการที่เปลี่ยนตัวแปรและ ข้อมูลทางสถิติกระบวนการสร้างมาตรวัดนี้มีความสำคัญมากต่อการกำหนดคุณภาพของการ วิจัย หากสร้างมาตรวัดไม่ดี ผลที่ได้จากการวิจัยก็ย่อมบกพร่อง

การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่ง ลักษณะใด บุญเรือง ขจรศิลป์ (2528:153) ได้เสนอว่า เทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้ กับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ การสร้างประโยคหรือข้อความ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ ต้องการวัด โดยกำหนดหัวข้อให้เลือก ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดไว้ 5 หัวข้อ เมื่อ วัดทัศนคติในประเด็น ต่างๆ ครบทุกประเด็น การนำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ย เป็นค่าทัศนคติ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2524: 178) ก็ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า วิธีการของ Likert สามารถวัด ทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่นๆ และสามารถวัดทัศนคติ ได้เกือบทุกเรื่องและให้ความ เที่ยงตรงสูง

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดี ที่มีความสุขของบุคคลต่องานที่เกี่ยวข้อง เป็นความรู้สึกที่ ชอบหรือพอใจที่มี ต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงานและรับการตอบสนองความ ต้องการของเขาได้ อันจะ มีผลให้เกิดความผูกพันกับหน่วยงาน ได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาสร้าง เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อใช้วัด ระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวที่มา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ตลอดจนนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และอภิปราย ผลการวิจัยรวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะที่ได้จากการ วิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความพึงพอใจที่นำมาทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวัดความ พึงพอใจโดยรวมซึ่งจะแสดงภาพรวมที่นักท่องเที่ยวคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.

แม้ต้องสอน ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีทางการบริการเพิ่มเติม เพื่อจะได้ทราบถึงความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

6. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยได้เจริญ รุดหน้า มาตามลำดับ นับตั้งแต่ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเสริมและกระตุ้นการพัฒนา เศรษฐกิจของ ประเทศ เป็นผลให้เกิดรายได้หมุนเวียนมีมูลค่านับแสนล้านบาท ซึ่งส่งผลดีต่อ เศรษฐกิจโดยรวม ของประเทศ แต่ในทางตรงกันข้าม การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กลับทำให้ สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวถดถอยลง การ จัดการ ท่องเที่ยวโดยทั่วไปมักประสบปัญหาที่สวนทางกันระหว่างการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและ สังคมกับการพัฒนาอยู่เสมอ

การพัฒนาการท่องเที่ยวในทิศทางที่ประสานการพัฒนากับการอนุรักษ์ ได้มีความ พยายาม ดำเนินการมาโดยตลอด โดยการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาภายใต้แผนการพัฒนาที่ ดำเนินการอย่าง รอบคอบตรงตามหลักวิชาการ โดยยึดหลัก “การพัฒนาคู่อนุรักษ์ เพื่อพิทักษ์ ท่องเที่ยวไทย” แต่ในการ ดำเนินการที่ผ่านมาแนวทางต่างๆเหล่านั้นยังไม่สามารถปฏิบัติอย่าง ได้ผล ด้วยสาเหตุหลายประการ สาเหตุประการหนึ่งที่จะกล่าวเป็นพิเศษในที่นี้ คือ ความสับสน ในการพัฒนายังความต้องการทาง เศรษฐกิจและการอนุรักษ์กับการจัดการรูปแบบการ ท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ภายใต้ความต้องการของประเทศในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการ อนุรักษ์ และการสร้างเสริมระบบประชาธิปไตยที่มาจากรากหญ้าให้มากที่สุด ประกอบกับกระแส ของโลกในการ พัฒนายั่งยืน โดยเฉพาะจากการประชุม “Earth Summit” ที่กรุงริโอเดอ จาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2535 มีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและภาคเอกชนที่ เกี่ยวข้องในการจัดตั้งระบบและกระบวนการ เพื่อการประสานการ พัฒนายั่งยืน ตั้งแต่ในระดับการ ตัดสินใจและการระบุแนวทางการปฏิบัติที่จำเป็น รวมทั้งใน Agenda 21 ส่วนที่เกี่ยวกับ Travel and Tourism Industry ได้ก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ กระแสความ ต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีขอบเขตกว้างขวาง ไปทั่วโลก ทั้งในแง่การ อนุรักษ์ในระดับท้องถิ่นจนถึงการอนุรักษ์ ป้องกัน และแก้ไขวิกฤตการณ์ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพ กระแสความต้องการของตลาดการ ท่องเที่ยว ที่เจาะจงในด้านการศึกษาริเริ่มหรือมี ประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นความต้องการที่มีมากขึ้นในหมู่ นักท่องเที่ยวและทุกส่วนของสังคม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้และ ความตระหนักในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม กระแสนี้จึงก่อให้เกิดความต้องการด้านการขยายและปรับ ทิศทางของตลาดธุรกิจ ท่องเที่ยวมากขึ้น กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของ ประชาชนที่มาจากรากแก้ว (ประชาชนพื้นฐาน) อันจะเป็นหลักประกันที่จะให้การพัฒนาที่มีทิศทางที่ ถูกต้อง มีการกระจาย รายได้ที่เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของผู้ที่อยู่ในพื้นที่มากขึ้น

จากหลักการ 3 กระแสเหล่านี้ จึงเกิดแนวความคิดของการพัฒนาในทิศทางที่ยั่งยืน ซึ่ง มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรงและต่อระบบการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งต่อ รูปแบบการท่องเที่ยวขึ้น ทางเลือกในการท่องเที่ยวใหม่ (New tourism หรือ Alternative Tourism) เป็นความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการดังกล่าว เพื่อมาทดแทนหรือแข่งขัน กับการท่องเที่ยวตามประเพณีนิยมหรือแบบทั่วไป (Conventional tourism) ซึ่งมีการนำเสนอใน หลายรูปแบบและรูปแบบการท่องเที่ยวที่นำมาซึ่งการจัดระบบการจัดการที่กล่าวถึงมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่นานาประเทศให้ความสำคัญ เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนของประเทศและโลก ตามหลักปรัชญา สากลว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmentally Sustainable Development) โดย ให้ความสำคัญกับการศึกษาหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่าการจัดการลด หรือปราศจากผลกระทบและนักท่องเที่ยวพึงพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็น การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการรักษาสีเขียวและให้ การศึกษาแก่นักท่องเที่ยว ในปี พ.ศ.2530 ได้มีการเสนอทางเลือกใหม่ของการพัฒนาเรียกว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) จากรายงาน Brundtland Report (Our Common Future) ได้ให้ ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ปัจจุบัน โดยไม่บั่นทอนศักยภาพในการพัฒนาของคนยุคหน้า ในการแสวงหาความ การตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ขยายครอบคลุมมาสู่การพัฒนา การท่องเที่ยวด้วย และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แนวความคิดการ ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงได้รับความนิยมและแพร่หลายมากขึ้น ในการประชุม Globe 90 ณ ประเทศ แคนาดา ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสนอง ความ ต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษา โอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวที่นี้ความ หมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อ ตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถ รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540)

แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วันชัย (2544) กล่าวว่า จากคำนิยามที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกันของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทำให้เห็นความแตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบทั่วไป โดยการท่องเที่ยวแบบทั่วไปมีแนวคิดมุ่งเน้นเพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจอย่างเดียว โดยละเลยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ส่วนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีแนวคิดมุ่งพัฒนาเพื่อให้เกิด เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็มุ่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวด้วย

1. การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาด โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องมีตระวังเป็นพิเศษที่ จะต้องไม่สร้างผลกระทบด้านลบให้แก่สิ่งแวดล้อมในทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น เนื่องจาก ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมดั้งเดิมเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศแสวงหาในการเดินทางมาท่องเที่ยว จึงต้องอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนเพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจ

2. การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจะต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่ให้ได้รับผลกระทบทางลบจากการใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว จนเกิดสภาพเสื่อมโทรมหรือถูกกระทบให้คุณภาพด้อยลง ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจและการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ เป็นต้น

3. การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจศึกษาเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์จากการท่องเที่ยว โดยนิยมเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ยากลำบากและท้าทาย และมักไม่สนใจสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก แต่จะสนใจกับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทั้งระดับกว้างและระดับ ลึกเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวมากกว่า

4. การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่รอบๆ แหล่งท่องเที่ยว ควรได้รับการพิจารณาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อช่วยให้ชุมชนท้องถิ่น ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งจะทำให้ชุมชน ท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การลงทุนในธุรกิจการ ท่องเที่ยวขนาดเล็ก การเป็นมัคคุเทศก์ การนำสินค้าที่เป็นศิลปกรรมพื้นบ้านมาขายแก่ นักท่องเที่ยว และการจ้างงานในส่วนบริการอื่นๆ เป็นต้น

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) กล่าวถึงขอบเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่ง ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ที่ประกอบด้วย การพิจารณาด้านพื้นที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้องและรูปแบบการจัดการ กล่าวคือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติเป็นหลักที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identical or Authentic or Endemic or Unique)

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsibly travel) ไม่มี

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (No or Low impact) มีการจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และ ควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable Management) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ประสบการณ์ (Experience) และความประทับใจ (Appreciate) เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อ นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม ศึกษา (Environment education-based tourism)

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of local community or people participation) ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยว และ ในที่สุดแล้ว ท้องถิ่นสามารถควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่นในที่นี้ เริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อกำหนดที่ชัดเจนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักการทั้ง 4 ด้าน หากการท่องเที่ยวใดมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ของลักษณะ ดังกล่าวแล้วจัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากข้อใดข้อหนึ่ง ความ สมบูรณ์จะลดน้อยลงจนอาจเป็นการจัดการที่ส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) ได้นำกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของรัฐ ควีนสแลนด์มาอธิบาย โดยกล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่เป็นพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5 ประการ คือ

1. ความยั่งยืน (Sustainability) ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับการ ยอมรับจากรัฐบาลแห่งชาติและแห่งรัฐว่าเป็นกุญแจนำไปสู่หลักการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งดำเนินการในสภาพแวดล้อมธรรมชาติเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการท่องเที่ยว รวมทั้ง ปริมาณการท่องเที่ยวโดยไม่เกิดผลร้ายต่อสภาพแวดล้อม

2. องค์ประกอบธรรมชาติที่สำคัญ (Significant natural components) การท่องเที่ยว เชิงนิเวศที่อาศัยรากฐานจากสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโดยมุ่งเน้นลักษณะเด่นทางชีววิทยา กายภาพ และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบังเกิดและขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้ยัง อาจ

รวมถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นับเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. การศึกษาและการสื่อความหมาย (Education and interpretation) การศึกษาและ การสื่อความหมายด้านสภาวะแวดล้อมนับเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสร้างเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวอันน่าอภิรมย์และแฝงด้วยความหมาย ดึงดูดใจบรรดาผู้ปรารถนาจะร่วมดูแล สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสำนึก และความชื่นชมต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น หากขยายวง กว้างออกไป การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็น่าจะนำไปสู่ปฏิบัติการเชิงบวกเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยช่วย เพิ่มพูนจิตสำนึก ของการอนุรักษ์ ความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถโน้มน้าว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ชุมชนและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังช่วยยึดกิจกรรมนักท่องเที่ยว ในแหล่งธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป อีกนาน และการศึกษายังสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการ จัดการแหล่งธรรมชาติได้อีกด้วย การสื่อความหมายช่วยให้นักท่องเที่ยวมองเห็นภาพรวมของ สภาวะแวดล้อม โดยชี้ให้เห็นคุณค่าทาง ธรรมชาติและวัฒนธรรมของสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้ง ประเด็นอื่นๆด้วย เช่นการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

4. ชุมชนท้องถิ่น (Local communities) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นไม่เพียง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังปรับปรุงคุณภาพด้าน ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งการจัดเตรียมข้อมูลความรู้ การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และผลิตผลการท่องเที่ยว เชิง นิเวศสามารถสร้างรายได้สำหรับการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรนอกเหนือไปจาก ผลประโยชน์ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

5. ความพึงพอใจของผู้ใช้หรือผู้มาเยือน (User/Visitor Satisfaction) ความพึงพอใจ ของ ผู้มาเยือนที่ได้สัมผัสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แบบนี้ (Ecotourism Industry) ในระยะยาวข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรจะถูกดัดแปลง โดย กำหนด จุดมุ่งหมายที่จะจูงตามความเหมาะสมที่ปรากฏอยู่ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศของ นักท่องเที่ยวควรเท่าเทียมหรือเกินกว่าความคาดหวังของพวกเขา การบริการและ สร้างความพึง พอใจแก่ลูกค้าควรเป็นรองการอนุรักษ์และปกป้องสิ่งที่พวกเขามาเยือน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) กล่าวถึง นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐควีนส แลนด์ในเรื่องรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบผจญภัยส่วนตัว (Frontier Ecotourism) เป็นการ ท่องเที่ยว เชิงนิเวศที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนตัวหรือกลุ่มเล็กๆ ไม่เกิน 10 คน และใช้ ยานพาหนะ แบบไม่มีเครื่องยนต์ เช่นการเดิน การล่องเรือในการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ธรรมชาติที่ ห่างไกล และมีคนไปน้อย โดยทั่วไปนักท่องเที่ยวพวกนี้จะพึ่งพาตัวเองสูงมาก พึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกต่ำ ขอบท้าทายและอาศัยความชำนาญในการเอาตัวรอด เช่นการเดินป่า ปีนเขา การล่องแพ และล่องเรือ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นกลุ่มเล็ก (Small Group Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็น

ส่วนตัวหรือกลุ่มเล็กประมาณ 15 คนหรือน้อยกว่า แต่มักใช้ยานพาหนะที่มี เครื่องยนต์ในการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกัน ซึ่งไม่ค่อยจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถพิเศษในการเอาตัวรอดสูงเหมือน แบบแรก ตัวอย่างเช่น การขี่จักรยานทัวร์ป่า

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบกลุ่มใหญ่ (Popular Ecotourism) ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับยานพาหนะ เช่น รถบัส เรือขนาดใหญ่ ที่สามารถบรรทุกนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก มีความต้องการในการพึ่งพาตนเองต่ำ และไม่ชอบความท้าทายแต่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการมาก เช่นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อาหาร เครื่องดื่ม และห้องน้ำ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบนี้ รวมความหลากหลายของนักท่องเที่ยวทั้งอายุและสมรรถภาพทางร่างกาย

แนวนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) การรณรงค์ให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมช่วยผ่านสื่อมวลชนทุกช่องทาง รวมทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานราชการทุกแห่งที่จัดทำแผนปฏิบัติการ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวด้วยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยไว้ในส่วนที่ 3 : การเสริมฐานรากของ สังคมให้เข้มแข็ง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) ระบุว่า แนวทางในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และรักษาสภาพแวดล้อมชุมชน ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้เกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน สามารถทำได้โดยการสำคัญในเรื่องความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว การป้องกันมิให้วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้รับผลกระทบ จากการท่องเที่ยว โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการที่เหมาะสม กับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว กำหนดเขตอนุรักษ์และเขตพัฒนาสำหรับแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้วย

ข้อดีและข้อเสียในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ยวดี (2538) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้

ข้อดีของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการผสมผสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ช่วยเพิ่มรายได้และสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่น เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เดินทางเข้าประเทศมากขึ้น ช่วยสร้างภาพจน์ที่ดีให้ประเทศในการเป็นจุดหมายปลายทางที่มีความงดงามและอุดมสมบูรณ์ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ข้อเสียของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หากการดำเนินการขาดการวางแผนที่รอบคอบและระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศได้

จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น มีข้อดีหลายประการทั้งต่อระดับ ภูมิภาคและระดับประเทศ แต่ในขณะเดียวกันหากขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพแล้ว การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็จะก่อให้เกิดผลเสียต่อทั้งทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมตลอดจนระบบเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

7. ข้อมูลเกี่ยวกับ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

อำเภอปาย - เป็นอำเภอขนาดเล็กทางตอนเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถูกโอบล้อมไปด้วยขุนเขา เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวชมความงามตามธรรมชาติ

ประวัติอำเภอปาย

มีทฤษฎีจำนวนมากเกี่ยวกับการตั้งชื่อ "ปาย" บางคนเชื่อว่าคำว่า "ปาย" หมายถึง ช้างหนุ่มตัวผู้ที่ถูกกล่าวถึงในประวัติศาสตร์ ของทางภาคเหนือของไทย บางคนกล่าวว่าคำว่า "ปาย" มาจากข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ของเผ่าลัวะ ถูกค้นพบในอำเภอ ลัวะเป็นคนกลุ่มแรก ๆ ที่เข้ามาตั้งรกรากในอำเภอปายและเป็นที่เลื่องลือ ในนามันกรบที่สร้างความหายนะยามค่ำคืน ซึ่งถูกเรียกว่า ภูตพราย กาลเวลาผ่านไปทำให้ถูกเรียกเพี้ยนเป็นคำว่า ปายคำอธิบายอื่นๆ กล่าวว่า ปาย ถูกตั้งชื่อตามชื่อผู้นำ ของชาวไทยใหญ่กลุ่มแรก ที่เข้ามาตั้งรกรากในอำเภอปาย แต่คำกล่าวที่ดูเหมือนจะใกล้เคียง ความจริงที่สุด กล่าวว่า คำว่า "ปาย" มาจากภาษาไทยใหญ่ ซึ่งแปลว่า "การอพยพ" คำว่า "ปาย" ถ้าหากออกเสียงลงต่ำแล้วจะหมายถึงการหลบหนีอพยพหรือเคลื่อนย้ายออกไป กาลเวลาผ่านไปทำให้เสียงสูงต่ำ และการสะกดคำเปลี่ยนแปลงไป ถ้าหากได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาของไทย

ใหญ่ และภาษาไทยทางเหนืออย่างใกล้ชิดแล้วการอธิบายนี้ดูจะถูกต้องที่สุด

ชมรมเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ของอำเภอปายชมรมแรกถูกตั้งขึ้นในปี 1251 โดยชาวไทยใหญ่ที่อพยพจากสงคราม จากหมู่บ้านไทยใหญ่ พวกเขาตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ นั่นก็คือหมู่บ้านเวียงเหนือ ใกล้ที่ตั้งของหมู่บ้านเก่าขึ้น, อยู่ทางทิศเหนือของตัวอำเภอปายปัจจุบัน ที่ตั้งที่พวกเขาเลือก เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ อุดมสมบูรณ์และ เป็นพื้นที่ที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นสาเหตุของการต่อสู้ระหว่างไทยใหญ่และ ไทยทางเหนือเพื่อการครอบครองพื้นที่ ซึ่งขณะนั้นประเทศไทย มีพ่อขุนเม็งรายเป็นพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีกองทัพที่เข้มแข็งประวัติศาสตร์กล่าวว่า อาณาจักรเชียงแสนถูกสร้างขึ้น 69 ปีก่อนเชียงใหม่ รว. ๆ ปี 1323 ปาย เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเชียงแสน

สงครามครั้งล่าสุดเกิดขึ้นในปี 1869 เมื่อทหารไทยใหญ่ได้เอาชนะชาวบ้านปายและเผาทุกอย่างอย่างเป็นจุลอย่างไรก็ตามทหารจากเชียงใหม่ก็ขับไล่พวกเขาออกไปได้ในที่สุด หลังจากนั้น หมู่บ้านก็ถูกย้ายที่ตั้งมาเป็นที่ตั้งในปัจจุบัน เมื่อวันที่ 10 เดือนพฤษภาคม ปี 1911 ยุคที่ราชอาณาจักรต่างๆของประเทศไทยถูกรวมเข้าด้วยกัน รัฐบาลได้ประกาศให้แม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยอย่างเป็นทางการ อย่างและ ปายก็กลายเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองชาวพม่าอพยพมาใช้อำเภอปายเป็นเส้นทางขนส่ง จากเชียงใหม่ไปถึงพม่า สิ่งที่เหลืออยู่คือ ถนนที่ยังคงใช้กันอยู่ถึงปัจจุบัน นี่คือการแรกที่ปายได้ต้อนรับคนแปลกหน้าจากแดนไกล

การสร้างถนนใหม่ของรัฐบาลไทยในช่วงปลายปี 1980 สร้างความเปลี่ยนแปลงใหญ่ ที่นำความทันสมัยเข้าสู่อำเภอปาย มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ชาวบ้าน ไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น 5 ปีต่อมา รว. ๆ ปี 1985 ชาวอำเภอปายได้ต้อนรับผู้มาเยือนจากแดนไกล นักท่องเที่ยวที่มาจากทุกมุมของโลก กับเป็นหลังของพวกเขาที่ต่างมาแสวงหา "ปาย"

การเดินทาง

เริ่มจากทางหลวงหมายเลข 1095 หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าเส้นทางสายแม่มาลัย-ปาย ดัดจากอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ถึงอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีระยะทาง ประมาณ 245 กิโลเมตร เส้นทางนี้ยังเป็นเส้นทางผ่านไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วย อาทิ ห้วยน้ำดัง และถ้ำต่างๆ ปัจจุบันเป็นถนนลาดยางอย่างดีตลอดสาย

กิจกรรม

เที่ยวชมบรรยากาศธรรมชาติอันสดชื่น เทียนน้ำตก กราบไหว้เข้าวัดต่างๆ เทียบ่อน้ำร้อน น้ำพุร้อน เที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ล่องแก่งที่แม่น้ำปาย

สถานที่น่าสนใจในอำเภอปาย

น้ำตกหมอบาง วัดกลาง วัดพระธาตุศรีวิชัย วัดน้ำฮู หมู่บ้านกะเหรี่ยงแม่ปิง เจดีย์พระธาตุแม่เย็น
โป่งน้ำร้อนท่าปาย น้ำตกแม่เย็น กองแลน น้ำพุร้อนเมืองแปง ห้วยจอกหลวง สะพานประวัติศาสตร์
สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยวรรณ ศักดิ์ศรี (2548) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ปัจจัยที่ทำให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะการเดินทาง ขนาดของกลุ่มเดินทาง พาหนะในการเดินทางและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนเพศ อายุ สถานภาพการสมรสไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปิยะ หนูนิล (2547) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการให้บริการในอุทยานแห่งชาติศรีสสุภาลย์ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 15-25 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ยังไม่ได้ประกอบอาชีพและยังไม่มีรายได้ ภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคกลาง ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวกับเพื่อน โดยมีระยะเวลาพักค้าง 2 คืน เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว

สันติ สุขเย็น (2546) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 64.2 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยประมาณ 29.59 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 50.9 เป็นโสด ร้อยละ 60.7 เป็นนักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 30.8 มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 13,046.17 บาทต่อคน มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครร้อยละ 59.1 เป็นผู้มีการประกอบการท่องเที่ยวร้อยละ 52.1 นักท่องเที่ยวร้อยละ 76.2 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 95.2 มาท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม พักค้างในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกรร้อยละ 93.0 โดยวิธีการเดินเท้า ร้อยละ 72.5 สำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานฯ แห่งนี้เฉลี่ย 1,516.24 บาทต่อคน สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวปรากฏว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมเพียง 1 กิจกรรม คือการกางเต็นท์พักแรม ส่วนความพึงพอใจในบริการอื่น ๆ มีความพึงพอใจปานกลางทุกรายการ

นฤมล บำรุงวงศ์ไทย (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ Trekkingthai.com. พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับ Trekkingthai.com ด้านทีมงาน

ในระดับพอใจมาก และด้านโปรแกรมทัวร์ ด้านราคา ด้านช่องทางการบริการ ด้านส่งเสริมการตลาด รวมถึงด้านลักษณะทางกายภาพ และมีแนวโน้มจะกลับมาใช้บริการแน่นอน

นัยนา คูปตินันส (2545) ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศของคณวิทำงานหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ พบว่า

1. มูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคณวิทำงานโดยมูลเหตุที่จูงใจมากที่สุด คือ เพื่อการพักผ่อน

2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา และรายได้ต่อเดือนของคณวิทำงานที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา และรายได้ต่อเดือนของคณวิทำงานที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติแตกต่างกัน ส่วนเพศและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน

4. ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศของคณวิทำงานหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ทฤษฎีประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของปรมะ สตะเวทิน (2533: 122) ศึกษา ลักษณะประชากรศาสตร์ประกอบด้วย อายุ เพศ รายได้ อาชีพ การศึกษา เป็นเกณฑ์ใช้ในการแบ่งส่วนตลาด ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เป็นลักษณะที่สำคัญและสถิติที่วัดได้ของประชากรที่ช่วยกำหนดตลาดเป้าหมายได้ ผู้วิจัยได้นำไปเป็นเครื่องมือในแบบสอบถามส่วนที่ 1

ทฤษฎีทัศนคติ (อัญชลี เรื่องสันติโยธิน. 2540: 25-26) ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เพราะคนเรามักจะแสดงทัศนคติออกทางคำพูดหรือทางพฤติกรรม กระบวนการที่จะนำไปสู่พฤติกรรมสามารถแสดงได้ จากองค์ประกอบของทัศนคติ (Three Components of Attitudes) ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้หรือความคิด (Cognitive component) ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วจึงแสดงความรู้สึก (Affective component) ออกมาโดยการประเมินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนในที่สุดจะแสดงออกหรือกระทำให้เห็น (Conative component) โดยมีการออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป ผู้วิจัยได้นำไปเป็นเครื่องมือในแบบสอบถามส่วนที่ 2

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (ศิริวรรณ เสรีรัตน์.2550: 9) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งบุคคลทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมิน และการใช้จ่ายในผลิตภัณฑ์และบริการ โดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขา การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นการ

วิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่มีอิทธิพลทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นปัจจัยที่สำคัญของการวิเคราะห์ และกำหนดเครื่องมือทางการตลาด เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดที่เราเลือกสรรไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นเครื่องมือในการวิจัย เรื่อง ทศนคติ/พฤติกรรม/ และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้นำไปเป็นเครื่องมือในแบบสอบถามส่วนที่ 3

ทฤษฎีความพึงพอใจ/ แนวโน้ม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546: 90-93) กล่าวถึงความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) ว่าเป็นความรู้สึกของลูกค้าว่าพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวังของลูกค้า (Kotler. 2003: 61) ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้า ก็จะไม่พึงพอใจ ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์เท่ากับความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจ และถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์สูงกว่าความคาดหวังมาก ลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจอย่างมากจากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือคุณค่าที่ผู้บริโภคได้รับจากความคาดหวังของผลิตภัณฑ์ โดยความพึงพอใจจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความคาดหวังของลูกค้า และการตอบสนองต่อลูกค้าด้วย รวมถึงแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนอีกครั้ง ในส่วนนี้ทางผู้วิจัยได้นำไปประกอบในแบบสอบถามส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิด พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้วิธีการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% (กลายานิชย์บัญชา 2545: 26) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

โดยที่

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

Z = ค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งมีค่า เท่ากับ 1.96

e = ค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ ซึ่ง

กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 5% ดังนั้น $e = 0.05$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งในกรณีที่ทราบค่า $Z = 1.96$ และเนื่องจากค่า $e = 0.05$ เมื่อแทนค่าสูตร จะได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{1.96^2}{4 (0.05)^2}$$

$$= 385$$

ได้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 385 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนตัวอย่าง 15 คน รวมเป็นตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากเลือก 2 เขตของแต่ละกลุ่มการปกครองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 6 กลุ่ม รวมทั้งหมด 12 เขต ดังตารางที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 เขตละเท่าๆกัน ประมาณ 33 คน จำนวน 8 เขต และ 34 คน จำนวน 4 เขต

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงไปตามแหล่งชุมชนอาทิเช่น สถานที่ทำงาน บริษัททัวร์ ตามแต่ละเขตการปกครองที่สุ่มได้จากขั้นตอนที่ 1 นำมาเป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูลดังตารางที่ 1 ซึ่งได้เลือกตามสถานที่ทำงาน และบริษัททัวร์ในแหล่งชุมชนในกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 4 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้เก็บข้อมูลตามแหล่งชุมชน ตามขั้นตอนที่ 2 และ 3 จนครบ 400 ตัวอย่าง ตามที่กำหนดไว้

ตาราง 2 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแหล่งชุมชน และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ

กลุ่มการ ปกครอง	รายชื่อเขตในแต่ละกลุ่ม	กลุ่มตัวอย่าง
รัตนโกสินทร์	เขตบางซื่อ เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขต พระนคร เขตสัมพันธวงศ์ เขตบางรัก เขตดุสิต เขต ป้อมปราบศัตรูพ่าย	เขตปทุมวัน เขตบางรัก
บุรพา	เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตสายไหม เขตบางเขน เขต จตุจักร เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ เขตวัง ทองหลาง	เขตบางกะปิ เขตวังทองหลาง
ศรีนครินทร์	เขตสะพานสูง เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา เขตหนอง จอก เขตลาดกระบัง เขตประเวศ เขตสวนหลวง เขตคัน นายาว	เขตคันนายาว เขตหนองจอก
เจ้าพระยา	เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตบางนา เขตพระโขนง เขตสาทร เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา	เขตดินแดง เขตวัฒนา
กรุงธนเหนือ	เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย เขต บางกอกใหญ่ เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตทวี วัฒนา	เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม
กรุงธนใต้	เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตจอมทอง เขต ราษฎร์บูรณะ เขตทุ่งครุ เขตคลองสาน เขตบางแค	เขตบางบอน เขตบางขุน เทียน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางด้าน
ประชากรศาสตร์ เกี่ยวกับ ทศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.
แม่ฮ่องสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบแนวคิดที่
เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมทัศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปลายปิด
(Closed ended question) และปลายเปิด (Open – ended questions) ประกอบด้วยคำถาม 5 ส่วน
ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยลักษณะลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) แบบสอบถามเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple choices question) รวมทั้งหมด 5 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลดังนี้

1. เพศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ดังนี้
  - 1.1 ชาย
  - 1.2 หญิง
2. อายุ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) ดังนี้
  - 2.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี
  - 2.2 21 – 29 ปี
  - 2.3 30 – 39 ปี
  - 2.4 40 – 49 ปี
  - 2.5 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) ดังนี้
  - 3.1 ต่ำปริญญาตรี
  - 3.2 ปริญญาตรี
  - 3.3 สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ดังนี้
  - 4.1 นักเรียน นิสิต นักศึกษา
  - 4.2 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
  - 4.3 พนักงานบริษัทเอกชน
  - 4.4 ธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน
  - 4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. รายได้ต่อเดือน ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) (ที่มา: รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2547) ดังนี้
  - 5.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท
  - 5.2 10,001-20,000 บาท
  - 5.3 20,001-30,000 บาท
  - 5.4 30,001-40,000 บาท
  - 5.5 ตั้งแต่ 40,001บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Semantic Differential Scales ซึ่งแบบสอบถามจะวัดจากซ้ายไปขวาด้วยคำถามที่มีลักษณะตรงกันข้าม การให้น้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ลำดับคะแนน ดังนี้ 5, 4, 3, 2, 1 โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนประกอบด้วย

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก	เกณฑ์การให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน	2	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	1	คะแนน

ผู้วิจัยใช้วิธีการแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย (Mean) พิจารณาจากคะแนนของคำตอบแล้วนำมาแบ่งเป็นอันตรภาคชั้นของคะแนน กำหนดเป็น 5 อันตรภาคชั้น ใช้เกณฑ์การคำนวณ ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคนอื่นๆ. 2549: 129)

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรมาพิจารณาความถี่ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผลคำนวณ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2542: 29) โดยคำนวณได้ดังนี้

ความกว้างของอันตรภาคชั้น

=

คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด

จำนวนชั้น

=

5 – 1

5

=

0.80

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของด้านทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร ในลักษณะของความหมายตรงกันข้าม

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีมาก
3.41 – 4.20	มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดี
2.61 – 3.40	มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีปานกลาง
1.81 – 2.60	มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ดี
1.00 – 1.80	มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ดีย่างมาก

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อ 3.1 จำนวนครั้งในการเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Ratio Scale

ข้อ 3.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Ratio Scale

ข้อ 3.3 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Nominal Scale

ข้อ 3.4 พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Nominal Scale

ข้อ 3.5 แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Nominal Scale

ข้อ 3.6 ปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Nominal Scale

ข้อ 3.7 กิจกรรมที่ชอบ ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเป็นคำถามแบบเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Nominal Scale

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความแตกต่างกันตามลักษณะของประชากรศาสตร์ จำนวน 2 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Semantic Differential Scales ซึ่งแบบสอบถามจะวัดจากซ้ายไปขวา ด้วยคำถามที่มีลักษณะตรงกันข้าม การให้น้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ลำดับคะแนน ดังนี้ 5, 4, 3, 2, 1 โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนประกอบด้วย

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก	เกณฑ์การให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน	2	คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรมาพิจารณาความถี่ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผลคำนวณ (กัลยา วาณิชยบัญชา. 2542: 29) ดังนี้

ความกว้างของอันตรภาคชั้น

=

(คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด)

จำนวนชั้น

=

5 - 1

5

=

0.8

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีแนวโน้มการกลับมาเที่ยวและแนะนำบอกต่อบุคคลอื่นแน่นอนมาก
3.41 – 4.20	มีแนวโน้มการกลับมาเที่ยวและแนะนำบอกต่อบุคคลอื่นแน่นอน
2.61 – 3.40	มีแนวโน้มการกลับมาเที่ยวและแนะนำบอกต่อบุคคลอื่นไม่แน่ใจ
1.81 – 2.60	มีแนวโน้มการกลับมาเที่ยวและแนะนำบอกต่อบุคคลอื่นไม่แน่นอน
1.00 – 1.80	มีแนวโน้มการกลับมาเที่ยวและแนะนำบอกต่อบุคคลอื่นอย่างไม่แน่นอนมาก

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความแตกต่างกันตามลักษณะของประชากรศาสตร์ จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Sementic Differential Scales ซึ่งแบบสอบถามจะวัดจากซ้ายไปขวา ด้วยคำถามที่มีลักษณะตรงกันข้าม การให้น้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ลำดับคะแนน ดังนี้ 5, 4, 3, 2, 1 โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนประกอบด้วย

มีความพึงพอใจโดยรวมมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	5	คะแนน
มีความพึงพอใจโดยรวมมาก	เกณฑ์การให้คะแนน	4	คะแนน
มีความพึงพอใจโดยรวมปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน	3	คะแนน
มีความพึงพอใจโดยรวมน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน	2	คะแนน
มีความพึงพอใจโดยรวมน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรมาพิจารณาความถี่ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผลคำนวณ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542: 29) ดังนี้

ความกว้างของอันตรภาคชั้น

=

(คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด)

จำนวนชั้น

=

5 – 1

5

=

0.8

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	การท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเวลาอย่างมาก/ มีความพอใจอย่างมาก/ การรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังสูงกว่าความคาดหวังอย่างมาก
3.41 – 4.20	การท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเวลามาก/ มีความพอใจมาก/ การรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังสูงกว่าความคาดหวังมาก
2.61 – 3.40	การท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเวลา/ มีความพอใจ/ การรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังเท่ากับความคาดหวัง
1.81 – 2.60	การท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเวลาน้อย/ มีความพอใจน้อย/ การรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังต่ำกว่าความคาดหวัง
1.00 – 1.80	การท่องเที่ยวไม่คุ้มค่ากับเวลาเลย/ ไม่มีความพอใจอย่างมาก/ การรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังต่ำกว่าความคาดหวังมาก

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางด้านประชากรศาสตร์
- เกี่ยวกับ ทศนคติ พฤติกรรม และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
- 2.สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบ และเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง พร้อมให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำเสนอต่อคณะกรรมการการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจนก่อนนำไปใช้

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ชุด และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha Coefficient โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) สูตรของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามค่าแอลฟา ที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ซึ่งค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่า มีความเชื่อมั่นสูง

จากการ Try Out ได้ค่า Cronbach's Alpha Coefficient แต่ละด้านคือ ด้านพื้นที่ .883 ด้านการจัดการ .825 ด้านกิจกรรม .804 ด้านการมีส่วนร่วม .851 โดยรวมได้ .898

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.2 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.3 หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ใน กรุงเทพมหานคร โดยเก็บตัวอย่างตามความสะดวก

2.2 นำแบบสอบถามมาลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การรวบรวมข้อมูล

1. เมื่อรวบรวมแบบสอบถามตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบ แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. ทำการลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วนำมาลงรหัสตามที่กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อให้ทราบข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยสามารถวิเคราะห์แบบสอบถามได้ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงผลเป็นความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร แสดงผลเป็นความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แสดงผลแบบหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลเป็นความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 เกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แสดงผลเป็นความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.5 แบบสอบถามตอนที่ 5 เกี่ยวกับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แสดงผลเป็นความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานการวิจัย เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้

2.1 ใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม

2.2 ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แบบ t-test เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร

2.3 ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ใช้หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน หรือหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด

2.4 ใช้สถิติ F-test หาความแตกต่างของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในแบบสอบถามส่วนที่ 1 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2548: 214)

$$\text{ค่าร้อยละ (P)} = \left[\frac{f}{n} \right] \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์

f แทน ความถี่ในการปรากฏของข้อมูล

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลในด้านต่างๆ ในแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-3 โดยใช้สูตร (กัลยา วาณิชยบัญชา. 2548: 49)

สูตรค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ในแปลความหมายของข้อมูลในด้านต่างๆ ในแบบสอบถามส่วนที่ 2-3 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 65)

สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.4 โดยใช้สูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2548: 445)

$$\alpha = \frac{k \text{ covariance / variance}}{1 + (k - 1) \text{ covariance / variance}}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น หรือ Alpha coefficient
k	แทน	จำนวนคำถาม
$\frac{covariance}{variance}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนร่วมระหว่างคำถามต่างๆ
	แทน	ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำตอบ

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ประกอบด้วย

1. สถิติ Independent t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (อ้างอิงจาก กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549: 108) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่

ในการทดสอบ t-test หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Equal Variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่ม ให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Equal Variances not assumed โดยจะทำการทดสอบค่าแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อนโดยใช้ Levene test

1.1 กรณีที่ความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน ($s_1^2 = s_2^2$)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

สถิติที่ใช้ทดสอบ t มีชั้นแห่งความเป็นอิสระ $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\overline{X}_i$	แทน	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างกลุ่มที่ i ; $i = 1, 2$
S_p	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวอย่างรวมจากตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
n_i	แทน	ขนาดตัวอย่างของกลุ่มที่ i
S_i^2	แทน	ค่าแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ i ; $i = 1, 2$

1.2 กรณีที่ความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน ($s_1^2 \neq s_2^2$)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

สถิติที่ใช้ทดสอบ t มีชั้นแห่งความเป็นอิสระ = V

$$V = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	V	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว [One-way Analysis of Variance (ANOVA)] ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ F-test หรือ Brown-Frosythe เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544: 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ ได้แก่ ระหว่างกลุ่ม (k - 1), ภายในกลุ่ม (n - k)

และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้ วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2545: 332-333) มีสูตร ดังนี้

$$LSD = t_{1-\alpha/2; n-k} \sqrt{MSE \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

ในกรณีที่ $n_i \neq n_j$

เมื่อ $t_{1-\alpha/2; n-k}$ แทน ค่าที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t - test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และชั้นแห่งความเป็นอิสระภายในกลุ่ม

MSE แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (MS_w)

n_i แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่ม i

n_j แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่ม j

สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว Brown-forsythe (B) (Hartung. 2001 : 300) สามารถเขียนได้ดังนี้

$$B = \frac{MSB}{MSW'}$$

โดยค่า $MSW' = \sum_{i=1}^K (1-\frac{n_i}{N}) S_i^2$

- เมื่อ
- B แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Brown-forsythe
  - MSB แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
  - K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
  - n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
  - N แทน ขนาดประชากร
  - S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

3.สถิติ **Pearson Product Moment Correlation Coefficient** ใช้หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน หรือหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2546: 340)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- โดยที่ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y
- n แทน จำนวนคู่ของค่าตัวแปรหรือจำนวนสมาชิกในกลุ่ม
  - $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร x และ y
  - $\sum X$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร x
  - $\sum Y$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร y

$$\sum X^2$$

แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร x

$$\sum Y^2$$

แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร y

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (กัลยา วนิชย์บัญชา. 2546: 340)

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่ม แต่ถ้า X ลด Y จะลดด้วย
3. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน
6. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

การอ่านความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

<u>ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์</u>	<u>ระดับความสัมพันธ์</u>
0.71-1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31-0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01-0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิจารณ์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size)
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
F-Ratio	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
F-Prop. ,p	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญในสถิติ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
H ₀	แทน	สมมุติฐานหลัก (Null Hypothesis)
H ₁	แทน	สมมุติฐานรอง (Alternative Hypothesis)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) ซึ่งในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย

จ. แม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	113	28.25
หญิง	287	71.75
รวม	400	100.00
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	36	9.00
21 – 29 ปี	138	34.50
30 – 39 ปี	187	46.75
40 – 49 ปี	24	6.00
ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	15	3.75
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	58	14.50
ปริญญาตรี	199	49.75
สูงกว่าปริญญาตรี	143	35.75
รวม	400	100.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา	110	27.50
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	127	31.75
พนักงานบริษัทเอกชน	121	30.25
เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว	42	10.50
รวม	400	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	90	22.50
10,001 – 20,000 บาท	141	35.25
20,001 – 30,000 บาท	39	9.75
30,001 – 40,000 บาท	120	30.00
40,001 บาทขึ้นไป	10	2.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 71.75 และเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมาคืออายุ 21 – 29 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 อายุ 40 – 49 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี จำนวน 199 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.75 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 รองลงมาคือพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25

นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

เนื่องจากมีบางอันตรภาคชั้นของอายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความถี่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มใหม่ เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานดังนี้

ตาราง 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวมชั้นใหม่

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	36	9.00
21 – 29 ปี	138	34.50
30 – 39 ปี	187	46.75
ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	39	9.75
รวม	400	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	90	22.50
10,001 – 20,000 บาท	141	35.25
20,001 – 30,000 บาท	39	9.75
30,001 บาทขึ้นไป	130	32.50
รวม	400	100.00

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมาคืออายุ 21 – 29 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 และอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ตาราง 8 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
ด้านพื้นที่สีเขียว	4.10	0.714	ดี
ด้านการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.71	0.756	ดี
ด้านกิจกรรมการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.82	0.762	ดี
ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่	3.67	0.848	ดี
รวม	3.82	0.603	ดี

จากตาราง 8 พบว่า ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.82 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับดี อันตบหนึ่ง ได้แก่ ด้านพื้นที่สีเขียว มีคะแนนเฉลี่ย 4.10 รองลงมาคือด้านกิจกรรมการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคะแนนเฉลี่ย 3.82 ด้านการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย 3.71 และด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่ มีคะแนนเฉลี่ย 3.67

ตาราง 9 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่สีเขียว

ด้านพื้นที่สีเขียว	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	4.19	0.800	ดี
พื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น	4.16	0.761	ดี
ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	4.11	0.790	ดี
ความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว	3.95	0.850	ดี
รวม	4.10	0.714	ดี

จากตาราง 9 พบว่า ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่สีเขียวโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.10 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านพื้นที่สีเขียว อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคะแนนเฉลี่ย 4.19 รองลงมาคือพื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.16 ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคะแนนเฉลี่ย 4.11 และความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย 3.95

ตาราง 10 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
ความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.70	0.835	ดี
ความเพียงพอของปริมาณถังขยะในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.82	0.820	ดี
ปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.59	0.894	ดี
รวม	3.71	0.756	ดี

จากตาราง 10 พบว่า ทศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.71 เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ความเพียงพอของปริมาณถังขยะในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคะแนนเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 และปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคะแนนเฉลี่ย 3.59

ตาราง 11 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.94	0.783	ดี
การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้านระบบนิเวศ	3.74	0.914	ดี
การให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว	3.79	0.916	ดี
รวม	3.82	0.762	ดี

จากตาราง 11 พบว่า ทศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.82 เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับดีอันดับหนึ่งได้แก่ การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ย 3.94 รองลงมาคือการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย 3.79 และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้านระบบนิเวศ มีคะแนนเฉลี่ย 3.74

ตาราง 12 แสดงระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่

ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
อรรถาศัยของคนในท้องถิ่น	3.69	0.868	ดี
การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว	3.67	0.934	ดี
การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว	3.65	0.978	ดี
รวม	3.67	0.848	ดี

จากตาราง 12 พบว่า ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ อรรถาศัยของคนในท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.69 รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 และการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ย 3.65

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ตาราง 13 แสดงข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	S.D.
จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ครั้ง)	1	5	2.49	0.826
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง (บาท)	300	10000	3195.50	1545.11

จากตาราง 13 พบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมีรายละเอียดดังนี้

จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำสุด 1 ครั้ง และสูงสุด 5 ครั้ง โดยมีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.49 ครั้ง หรือประมาณ 2 ครั้ง

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง ต่ำสุด 300 บาทต่อครั้งและสูงสุด 10,000 บาทต่อครั้ง โดยค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ย 3,195.50 บาทต่อครั้ง

ตาราง 14 แสดงจำนวนและค่าร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดสำหรับท่านในการเดินทางมา เที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน		
พักผ่อน	109	27.25
ธุรกิจ	89	22.25
ท่องเที่ยว	103	25.75
เยี่ยมญาติ/ ครอบครัว/ เพื่อน	53	13.25
ทัศนศึกษา	46	11.50
รวม	400	100.00
รูปแบบการใช้พาหนะการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	99	24.75
รถเช่า	122	30.50
รถไฟ	82	20.50
รถประจำทาง	97	24.25
รวม	400	100.00
แหล่งที่ได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน		
เพื่อน/ญาติแนะนำ	133	33.25
หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร	174	43.50
โทรทัศน์/ วิทยุ	69	17.25
Internet	15	3.75
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	9	2.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 14 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดสำหรับท่านในการเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 มีวัตถุประสงค์เพื่อธุรกิจ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 มีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมญาติ/ครอบครัว/เพื่อน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 และมีวัตถุประสงค์เพื่อทัศนศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.50 ตามลำดับ

รูปแบบการใช้พาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวใช้รถเช่าเป็นพาหนะ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 ใช้รถประจำทางเป็นพาหนะ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 และใช้รถไฟเป็นพาหนะ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ตามลำดับ

แหล่งที่ได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมาได้รับข้อมูลจากเพื่อ/ญาติแนะนำ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 ได้รับข้อมูลจากโทรทัศน์/วิทยุ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 ได้รับข้อมูลจาก Internet จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 และได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงจำนวนและค่าร้อยละปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาสินค้า/อาหารมีราคาแพง	112	28.00
ปัญหาความไม่สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	203	50.75
ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	26	6.50
ปัญหาความไม่ปลอดภัยในการเดินทางในเส้นทางที่คดเคี้ยว	364	91.00
ปัญหาระยะเวลาในการเดินทางนานมาก	338	84.50

จากตาราง 15 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่ คือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยในการเดินทางในเส้นทางที่คดเคี้ยว จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมาคือ ปัญหาระยะเวลาในการเดินทางนานมาก จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 ปัญหาความไม่สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 ปัญหาสินค้า/อาหารมีราคาแพง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงจำนวนและค่าร้อยละพฤติกรรมทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชอบมากที่สุด ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

พฤติกรรมทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ ชอบมากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติและเที่ยวน้ำตก	74	18.50
การนมัสการกราบไหว้พระที่วัดต่างๆ	69	17.25
กิจกรรมล่องแก่งแม่น้ำปาย	111	27.75
กิจกรรมการเที่ยวบ่อน้ำร้อน น้ำพุร้อน	93	23.25
กิจกรรมการเที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง	53	13.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 16 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางด้านกิจกรรมล่องแก่งแม่น้ำปายชอบมากที่สุด ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 รองลงมาคือ กิจกรรมการเที่ยวบ่อน้ำร้อน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติและเที่ยวน้ำตก จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 การนมัสการกราบไหว้พระที่วัดต่างๆ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 และกิจกรรมการเที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ตาราง 17 แสดงข้อมูลแนวโน้มและการแนะนำการมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

แนวโน้มโดยรวม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวโน้ม
แนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.69	0.868	กลับมาเที่ยว แน่นอน
การแนะนำหรือบอกต่อบุคคลอื่นให้มาท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.67	0.934	แนะนำบอกต่อ แน่นอน

จากตาราง 17 พบว่า นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับมีแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแน่นอน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 และมีการแนะนำหรือบอกต่อบุคคลอื่นให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแน่นอน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.67

ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ตาราง 18 แสดงระดับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความคุ้มค่ากับ เวลาและการเตรียมการของท่าน	3.66	.887	คุ้มค่ากับเวลา มาก
โปรดประเมินความพึงพอใจของท่านในการท่องเที่ยว อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.65	.877	พึงพอใจมาก
โปรดประเมินการรับรู้ของท่านเมื่อเทียบกับความคาดหวัง ในการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.70	.841	สูงกว่าความ คาดหวังมาก
รวม	3.67	0.785	พึงพอใจมาก

จากตาราง 18 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ย 3.67 เมื่อพิจารณารายข้อ ลำดับแรกคือ นักท่องเที่ยวมีการประเมินการรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังในการท่องเที่ยวที่ อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับสูงกว่าความคาดหวังมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 รองลงมาคือการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความคุ้มค่ากับเวลาและการเตรียมการของท่านอยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.66 และมีการประเมินความพึงพอใจของท่านในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 1.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig 2-tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตาราง

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variance not assumed

ตาราง 19 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene's test for Equality of Variances	
	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	12.465**	0.000

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 19 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน จึงต้องใช้ t-test ในส่วน Equal Variances not assumed ตามตาราง 20

ตาราง 20 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามเพศ

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	เพศ	Mean	Std. deviation	t	df	Sig. (2-tailed)
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ชาย	3.53	1.018	-2.013*	168.301	0.026
	หญิง	3.75	0.794			

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาค่า Sig. จาก t-test ในส่วน Equal Variances not assumed แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.026 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า

นักท่องเที่ยวนั้นมีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่าง กันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวสูงกว่าเพศชาย ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า .05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใด ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's Test ซึ่ง ตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 21 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามอายุ

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene			
	Statistic	df1	df2	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	1.352	3	396	0.257

จากตาราง 21 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.257 ซึ่ง
มากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
หลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และ ใช้ค่า Sig จากตาราง ANOVA

ตาราง 22 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามอายุ

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	10.959	3	3.653	4.999**	0.002
	ภายในกลุ่ม	289.351	396	0.731		
	รวม	300.310	399			

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 22 แสดงความแตกต่างของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.
แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และ
ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า อายุที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย
จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 23 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ โดยใช้วิธีการทดสอบ LSD

อายุ	Mean	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	20 – 29 ปี	30 -39 ปี	ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป
		3.66	3.39	3.67	4.13
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3.66	-	0.271 (0.160)	0.009 (0.096)	0.469** (0.003)
21 – 29 ปี	3.39		-	0.280 (0.073)	0.739** (0.000)
30 -39 ปี	3.67			-	0.460** (0.002)
ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	4.13				-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับ นักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่า นักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.469
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 -29 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.739
3. นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 -39 ปี มีแนวโน้มในการ

ท้องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.460

ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาคู่เฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 24 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามระดับการศึกษา

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.659	2	397	0.518

จากตาราง 24 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.518 ซึ่ง
มากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
หลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และใช้ค่า Sig จากตาราง ANOVA

ตาราง 25 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามระดับการศึกษา

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	9.772	2	4.886	6.676**	0.001
	ภายในกลุ่ม	290.538	397	0.732		
	รวม	300.310	399			

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 25 แสดงความแตกต่างของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.
แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และ
ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่ง
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 26 ตาราง 26 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีการทดสอบ LSD

ระดับการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.81	3.80	3.48
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.81	-	0.011 (0.929)	0.335* (0.012)
ปริญญาตรี	3.80		-	0.323** (0.001)
สูงกว่าปริญญาตรี	3.48			-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีโดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.335
2. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.

แม่ฮ่องสอน มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีโดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.323

ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 27 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามอาชีพ

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	4.014**	3	396	0.008

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 27 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.008 ซึ่ง
น้อยกว่า 0.01 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก
(H₀) และยอมรับสมมติฐานรอง (H₁) และ ดูค่า Sig จากตาราง Brown-Forsythe

ตาราง 28 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามอาชีพ

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	สถิติที่ใช้	Statistic(a)	df1	df2	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Brown- Forsythe	15.261**	3	346.357	0.000

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 28 แสดงความแตกต่างของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.
แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H₀) และ
ยอมรับสมมติฐานรอง (H₁) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.
แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 29

ตาราง 29 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD

อาชีพ	Mean	นักเรียน/นิสิต/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว/แม่บ้าน
		3.33	3.71	4.02	3.57
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	3.33	-	-0.381** (0.004)	-0.698** (0.000)	-0.244 (0.286)
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.71		-	-0.316* (0.029)	0.137 (0.885)
พนักงานบริษัทเอกชน	4.02			-	0.453** (0.003)
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ แม่บ้าน	3.57				-

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอาชีพ พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.381

2. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย

นักท่องเที่ยวนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.698

3. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.029 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.316

4. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.453

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig 2-tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตาราง

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน
 H_1 : ค่าความแปรปรวนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variance not assumed

ตาราง 30 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.143	3	396	0.934

จากตาราง 30 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.934
ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน จึง
ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และใช้ค่า Sig. จากตาราง ANOVA

ตาราง 31 แสดงความแตกต่างกันของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	21.723	3	7.241	10.293**	0.000
	ภายในกลุ่ม	278.587	396	0.704		
	รวม	300.310	399			

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 31 แสดงความแตกต่างของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 32

ตาราง 32 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD

รายได้	Mean	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001 บาทขึ้นไป
		3.74	3.93	3.72	3.37
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000บาท	3.74	-	0.185 (0.104)	0.026 (0.869)	0.375* (0.010)
10,001-20,000 บาท	3.93		-	0.211 (0.152)	0.560** (0.000)
20,001-30,000 บาท	3.72			-	0.349* (0.023)
30,001 บาทขึ้นไป	3.37				-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อ

เดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.375

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.560

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.023 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.249

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig 2-tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตาราง

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

- H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน
- H_1 : ค่าความแปรปรวนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variance not assumed

ตาราง 33 แสดงค่าความแปรปรวนความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene's test for Equality of Variances	
	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.857	0.355

จากตาราง 33 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.355 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน จึงต้องใช้ t-test ในส่วน Equal Variances assumed ตามตาราง 34

ตาราง 34 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	เพศ	Mean	Std. deviation	t	df	Sig. (2-tailed)
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ชาย	3.57	0.797	-1.552	398	0.121
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	หญิง	3.71	0.778			

จากตาราง 34 เมื่อพิจารณาค่า Sig. จาก t-test ในส่วน Equal Variances assumed ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.121 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า .05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบกับเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

- H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน
- H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 35 แสดงค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	2.815*	3	396	0.039

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 35 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้ ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.039 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และ ใช้ค่า Sig จากตาราง Brown-Forsythe

ตาราง 36 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	สถิติที่ใช้	Statistic(a)	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Brown-Forsythe	4.207**	3	187.574	0.007

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 36 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.007 ซึ่งน้อยกว่า0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก

(H₀) และยอมรับสมมติฐานรอง (H₁) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า อายุที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 37

ตาราง 37 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3

อายุ	Mean	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	20 – 29 ปี	30 -39 ปี	ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป
		3.64	3.48	3.65	4.05
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	3.64	-	0.156 (0.842)	-0.011 (1.000)	-0.414* (0.015)
21 – 29 ปี	3.48		-	-0.167 (0.797)	-0.570** (0.009)
30 -39 ปี	3.65			-	-0.402* (0.019)
ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	4.05				-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามอายุ พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.015 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.414

2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.570

3. นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.019 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.402

ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

- H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน
- H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 38 แสดงค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	1.177	2	397	0.309

จากตาราง 38 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.309 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และใช้ค่า Sig จากตาราง ANOVA

ตาราง 39 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา

แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
แนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	6.778	2	3.389	5.632**	0.004
	ภายในกลุ่ม	238.886	397	0.602		
	รวม	245.664	399			

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 39 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึง

พอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 40

ตาราง 40 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีการทดสอบ LSD

ระดับการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.81	3.80	3.48
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.81	-	0.192 (0.098)	0.384** (0.002)
ปริญญาตรี	3.80		-	0.193* (0.024)
สูงกว่าปริญญาตรี	3.48			-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีโดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.384
2. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่า Sig. เท่ากับ 0.024 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับ

การศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีโดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.192

ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) หรือ Brown-Forsythe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มเท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย ANOVA และหากค่าแปรปรวนของทุกกลุ่ม ไม่เท่ากันให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) หรือ Dunnett's T3 เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดง ต่อไปนี้

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ตาราง 41 แสดงค่าความแปรปรวนของแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	3.901**	3	396	0.009

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 41 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig.
เท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้แตกต่างกัน จึง
ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) และ ดูค่า Sig จากตาราง Brown-
Forsythe

ตาราง 42 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย
จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	สถิติที่ใช้	Statistic(a)	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Brown- Forsythe	7.258**	3	343.585	0.000

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 42 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก
(H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจ
โดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 43

ตาราง 43 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Dunnett's T3

อาชีพ	Mean	นักเรียน/นิสิต/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว/แม่บ้าน
		3.83	3.75	3.40	3.67
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	3.83	-	0.081 (0.101)	0.429** (0.000)	0.155 (0.117)
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.75		-	0.348** (0.006)	0.073 (0.992)
พนักงานบริษัทเอกชน	3.40			-	0.275 (0.141)
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ แม่บ้าน	3.67				-

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามอาชีพ พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.429
2. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน Sig. เท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แตกต่างกันรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.348

ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig 2-tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตาราง

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variance not assumed

ตาราง 44 แสดงค่าความแปรปรวนแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.826	3	396	0.480

จากตาราง 44 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig.
เท่ากับ 0.480 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่
แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และใช้ค่า Sig จากตาราง
ANOVA

ตาราง 45 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย
จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความพึงพอใจโดยรวมในการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	21.723	3	2.091	3.459*	0.017
	ภายในกลุ่ม	278.587	396	0.605		
	รวม	300.310	399			

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 45 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.017 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก
(H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความ
พึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมใน
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันไปเป็นรายคู่ใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการ

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 46

ตาราง 46 แสดงความแตกต่างกันเป็นรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD

รายได้	Mean	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001 บาทขึ้นไป
		3.74	3.93	3.72	3.37
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000บาท	3.74	-	0.001 (0.990)	0.193 (0.196)	0.266* (0.013)
10,001-20,000 บาท	3.93		-	0.194 (0.141)	0.260** (0.005)
20,001-30,000 บาท	3.72			-	0.074 (0.605)
30,001 บาทขึ้นไป	3.37				-

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.013 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ10,000บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.266

2. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ 0.005 ซึ่งน้อยกว่า 0.01

หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนแตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 0.268

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

H_1 : ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) จะใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน			
	ค่าความสัมพันธ์(r)	ค่า Sig.	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ด้านพื้นที่	0.511**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
2. ด้านการจัดการ	0.372**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
3. ด้านกิจกรรม	0.468**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
4. ด้านการมีส่วนร่วม	0.540**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
รวม	0.605**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 47 ผลการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนภาพรวม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.605 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนภาพรวมดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.511 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติใน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.540 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อ นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ตาราง 48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ด้านพื้นที่ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่	ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน			
	ค่าความสัมพันธ์(r)	ค่า Sig.	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.465**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
2. พื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น	0.427**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
3.ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่า ไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.460**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
4. ความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่ง ท่องเที่ยว	0.468**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 48 ผลการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในรายข้อ พบว่า

ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.465 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

พื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อพื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น มีความสัมพันธ์

กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.427 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อพื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่นดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.460 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.468 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ในข้อความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยวดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ตาราง 49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ด้านการจัดการ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ	ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน			
	ค่าความสัมพันธ์(r)	ค่า Sig.	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.326**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
2. ความเพียงพอของปริมาณถังขยะ ในแหล่ง ท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.302**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
3. ปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของ แหล่ง ท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.362**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 49 ผลการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในรายชื่อ พบว่า

ความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่าSig. เท่ากับ 0.000
ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า
นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ ใน
ข้อความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
โดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.326 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
ในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย
จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการในข้อความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับ
ปานกลาง

ความเพียงพอของปริมาณถังขยะ ในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่าSig.
เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1)
หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการ
จัดการ ในข้อความเพียงพอของปริมาณถังขยะ ในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มี
ความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.302 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมี

ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ ในข้อความพึงพอใจของปริมาณถังขยะ ในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของ แหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ ในข้อปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของ แหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.362 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ ในข้อปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของ แหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ตาราง 50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม	ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน			
	ค่าความสัมพันธ์(r)	ค่า Sig.	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	0.406**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
2. การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อนักท่องเที่ยวประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องทางด้านระบบนิเวศ	0.379**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
3. การให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว	0.441**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 50 ผลการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในรายข้อ พบว่า

การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.406 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องทางด้านระบบนิเวศ มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องทางด้านระบบนิเวศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.379 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องทางด้านระบบนิเวศดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

การให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.441 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม ในข้อการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

ตาราง 51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ด้านการมีส่วนร่วม กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ. ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม	ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ. แม่ฮ่องสอน			
	ค่าความสัมพันธ์(r)	ค่า Sig.	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. อธิบายของคนในท้องถิ่น	0.502**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
2. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ทรัพยากรท่องเที่ยว	0.502**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน
3. การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว	0.480**	0.000	สัมพันธ์ปานกลาง	เดียวกัน

** ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 51 ผลการวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในรายข้อ พบว่า

อธิบายของคนในท้องถิ่น มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้ออธิบายของคนในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.502 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้ออธิบายของคนในท้องถิ่นดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้อการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.502 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ด้านการมีส่วนร่วม ในข้อการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว มีค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้อการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.480 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้อการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig 2-tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตาราง

โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อน โดยใช้ Levene's test ซึ่งตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าความแปรปรวนอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว หากค่าแปรปรวนของข้อมูลเท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variances assumed และถ้าค่าแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากันทุกกลุ่มให้ทดสอบค่า t ด้วย Equal variance not assumed

ตาราง 52 แสดงค่าความแปรปรวนความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	0.678	4	395	0.608

จากตาราง 52 Levene's test for Equality of Variances สามารถอธิบายได้ดังนี้
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.608 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนประชากรของกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และใช้ค่า Sig จากตาราง ANOVA

ตาราง 53 แสดงความแตกต่างกันของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F	Sig.
ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.759	4	0.190	0.306	0.874
	ภายในกลุ่ม	244.905	395	0.620		
	รวม	245.664	399			

* ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 53 แสดงความแตกต่างของความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.874 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 54 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน	สถิติ
สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน		
1.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	t-test
1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA
1.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA
1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA
1.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA
สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน		
2.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	t-test
2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	Brown-Forsythe
2.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA
2.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	Brown-Forsythe
2.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐาน	ANOVA

ตาราง 54 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติ
สมมติฐาน		
สมมติฐานที่ 3 ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน		
1. ด้านพื้นที่	สอดคล้องกับ สมมติฐาน	Pearson Product Moment Correlation
2. ด้านการจัดการ	สอดคล้องกับ สมมติฐาน	Pearson Product Moment Correlation
3. ด้านกิจกรรม	สอดคล้องกับ สมมติฐาน	Pearson Product Moment Correlation
4. ด้านการมีส่วนร่วม	สอดคล้องกับ สมมติฐาน	Pearson Product Moment Correlation
สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน	ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐาน	ANOVA

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ พฤติกรรมและแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการท่องเที่ยว รวมทั้งความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน และให้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมทั้งเพื่อเป็นการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้อยู่เคียงคู่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนตลอดไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายหลักคือ

1. เพื่อศึกษา ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม และแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่มีผลต่อ แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ใช้เป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในการพัฒนา ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้ในภาพยนตร์ไทยแนวตลก นำผลการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าและเป็นข้อมูลอ้างอิงต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน
3. ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
4. นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษา ทศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยแจกแจงจำนวน คำร้อยละ

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 71.75 และเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมาคืออายุ 21 - 29 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี จำนวน 199 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.75 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 รองลงมาคือพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และประกอบธุรกิจส่วนตัว/แม่บ้าน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 -

40,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนโดยภาพรวม มีทัศนคติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ด้านพื้นที่สีเขียว รองลงมาคือด้านกิจกรรมการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่

ด้านพื้นที่สีเขียว นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่สีเขียวโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านพื้นที่สีเขียว อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน รองลงมาคือพื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน และความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว

ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ ความเพียงพอของปริมาณถังขยะในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน รองลงมาคือความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน และปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านการส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับดีอันดับหนึ่งได้แก่ การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมาคือการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้านระบบนิเวศ

ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวมี

ทัศนคติอยู่ระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่อยู่ในระดับดี อันดับหนึ่งได้แก่ อัยยาศัยของคนในท้องถิ่น รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว และการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมีรายละเอียดดังนี้

จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำสุด 1 ครั้ง และสูงสุด 5 ครั้ง โดยมีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.49 ครั้ง หรือประมาณ 2 ครั้ง

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง ต่ำสุด 300 บาทต่อครั้งและสูงสุด 10,000 บาทต่อครั้ง โดยค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ย 3,195.50 บาทต่อครั้ง

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดสำหรับท่านในการเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 รองลงมา นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อธุรกิจ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมญาติ/ครอบครัว/เพื่อน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 และนักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อทัศนศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.50 ตามลำดับ

รูปแบบการใช้พาหนะการเดินทาง นักท่องเที่ยวใช้รถเช่าเป็นพาหนะ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมา นักท่องเที่ยวใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 นักท่องเที่ยวใช้รถประจำทางเป็นพาหนะ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 และ นักท่องเที่ยวใช้รถไฟเป็นพาหนะ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ตามลำดับ

แหล่งที่ได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมานักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากเพื่อ/ญาติแนะนำ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากโทรทัศน์/วิทยุ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจาก Internet จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 และนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 ตามลำดับ

ปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาสินค้า/อาหารมีราคาแพง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เป็นปัญหาจำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 และเป็นปัญหา จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

ปัญหาความไม่สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เป็นปัญหา จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 และเป็นปัญหา จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เป็นปัญหาจำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.50 และเป็นปัญหา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

ปัญหาความไม่ปลอดภัยในการเดินทางในเส้นทางที่คดเคี้ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาจำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 และไม่เป็นปัญหา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

ปัญหาระยะเวลาในการเดินทางนานมาก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหา จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 และไม่เป็นปัญหา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50

พฤติกรรมทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวชอบ มาก ที่สุด ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน พฤติกรรมทางด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวชอบมากที่สุด ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 รองลงมาคือ กิจกรรมการเที่ยวบ่อน้ำร้อน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติและเที่ยวน้ำตก จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 กิจกรรมการนั้สการกราบไหว้พระที่วัดต่างๆ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 และกิจกรรมการเที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน และนักท่องเที่ยวมีการแนะนำหรือบอกต่อคนอื่นให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มอยู่ในระดับแนะนำบอกต่อแน่นอน

ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ลำดับแรกคือ มีการประเมินการรับรู้เมื่อเทียบกับความคาดหวังในการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับสูงกว่าความคาดหวังมาก รองลงมาคือการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความคุ้มค่ากับเวลาและการเตรียมการของท่านอยู่ในระดับคุ้มค่ามาก และมีการประเมินความพึงพอใจของท่านในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศหญิงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากกว่าเพศชาย

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

1.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่า

นักท่องเที่ยวนักที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มี
อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีแนวโน้มในการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/
แม่บ้าน

1.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่งเทียวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีแนวโน้มในการท่งเทียวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป นักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีแนวโน้มในการท่งเทียวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป และนักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีแนวโน้มในการท่งเทียวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่งเทียวที่มีรายได๋เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันไป

2.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศ ต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ ต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยงที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 - 29 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มาอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 30 - 39 ปี มี

ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ต่ำกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

2.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

2.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

2.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 30,001

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง โดยสรุปกล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วม ในข้อการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวดีขึ้น จะมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้นทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีประเด็นให้อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการทดสอบสมมติฐานนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

1.1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มากกว่าเพศชาย อาจเนื่องมาจาก เพศหญิงเป็นเพศที่รักธรรมชาติ ความสงบ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว จึงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ ประมะ สตะเวทิน (2533:112) โดยวิเคราะห์จากปัจจัย เพศ ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารต่างกัน คือเพศหญิงมีแนวโน้มมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย

1.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยว อายุตั้งแต่ 40 ปี ขึ้นไปมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก บุคคลที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป อยู่ในวัยทำงานที่มีความรับผิดชอบสูงจึงเกิดความเครียด เมื่อได้ท่องเที่ยวที่ อ.ปาย ที่มีธรรมชาติที่สวยงามและความเงียบสงบ ท่ามกลางป่าเขา จึงมีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538: 41) กล่าวว่า อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ และมองโลกในแง่ดี มากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวัง

มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่มียาอายุน้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกันคนที่มียาอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนักๆ มากกว่าความบันเทิง

1.3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยว ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า ก็จะมีหน้าที่รับผิดชอบในงานน้อยกว่า จึงสามารถลงงานเพื่อท่องเที่ยวได้ง่ายกว่ามีเวลาในการพักผ่อนมากกว่า จึงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ประมะ สตะเวทิน (2533: 112) กล่าวว่า การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิดคำนึง ทศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะเป็นผู้มีความกว้างขวางและเข้าใจสารได้ดี แต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อยมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัดก็มักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าประเภทอื่น

1.4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ความเครียดจากการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีความเครียด ปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น รวมไปถึงปัญหาการจราจรที่ติดขัดส่งผลต่อพนักงานบริษัทโดยตรงที่ได้รับ เมื่อได้มาท่องเที่ยวที่ อ.ปาย ได้พบกับธรรมชาติ อากาศ ความสงบ ไม่เร่งรีบ ช่วยผ่อนคลายความเครียด จึงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา คูปติมนัส (2545) ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศของคนวัยทำงานหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

1.5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ในช่วงนี้ เป็นช่วงที่เริ่มต้นทำงานมีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ จึงมีแนวโน้มในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา คูปติมนัส (2545) ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศของคนวัยทำงานหลังสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศหลังสภาวะวิกฤติแตกต่างกันแตกต่าง

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.

ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก อ.ปายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากจะมีความพึงพอใจสูงกว่าอายุน้อย นอกจากธรรมชาติที่สวยงามแล้ว อ.ปาย ยังมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการการผจญภัย เช่น การปีนเขา การเดินเขา การขี่จักรยานรอบเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยรุ่น ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาดำรงปริญญาตรีและนักเรียนนิสิตนักศึกษา จึงมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มอื่น นอกจากนี้ อ.ปาย มีสถานที่พักที่มีราคาถูกจนถึงราคาสูง ร้านอาหารที่รองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายระดับ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ไม่สูงมากก็สามารถท่องเที่ยว .อ.ปายได้ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท จึงมีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ สุขเย็น (2546) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวปรากฏว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมเพียง 1 กิจกรรม คือ การกางเต็นท์พักแรม ส่วน ความพึงพอใจในบริการอื่นๆมีความพึงพอใจปานกลางทุกรายการ และสอดคล้องกับ นฤมล บำรุงวงศ์ไทย (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ Trekkingthai.com. พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับ Trekkingthai.com ด้านที่ทีมงานในระดับพอใจมาก และด้านโปรแกรมทัวร์ ด้านราคา ด้านช่องทางการบริการ ด้านส่งเสริมการตลาด รวมถึงด้านลักษณะทางกายภาพ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน อาจเนื่องจาก อ.ปาย มีพื้นที่สีเขียว มีความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก เมื่อเทียบกับที่อื่น ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก มีความร่มรื่น เขียวชอุ่มของต้นไม้ มีการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ความเพียงพอของปริมาณถังขยะ ปริมาณขยะที่ไม่หล่นตามถนน มีการจัดกิจกรรม การส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อนักท่องเที่ยว ประชาชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้านระบบนิเวศ การให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงอรรถาธิบายของคนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546: 90-93) กล่าวถึง ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) ว่าเป็นความรู้สึกของลูกค้าว่าพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวังของลูกค้า (Kotler. 2003: 61) ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าก็จะไม่พึงพอใจ ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์เท่ากับความคาดหวัง ลูกค้าจะ

เกิดความพึงพอใจและถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์สูงกว่าความคาดหวังมาก ลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจอย่างมาก

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ อ.ปาย มีหลากหลาย ก็จริงแต่การที่ อ.ปายมีธรรมชาติที่สวยงาม เป็นไปตามที่นักท่องเที่ยวได้คาดหวังไว้ถึงธรรมชาติต่างของอ.ปาย ดังนั้นกิจกรรมต่างที่รองรับนักท่องเที่ยวจึงยังมีความเป็นธรรมชาติ สงบ สะอาด ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546: 90-93) กล่าวถึง ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) ว่าเป็นความรู้สึกลูกค้าว่าพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวังของลูกค้า (Kotler. 2003: 61) ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าก็จะไม่พึงพอใจ ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์เท่ากับความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจและถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์สูงกว่าความคาดหวังมาก ลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจอย่างมาก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง ทักษะ ทักษะ ทักษะ และแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรวางแผนการตลาดให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากขึ้นในอนาคต และสร้างความพึงพอใจต่อนักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนสูงสุดกับ นักท่องเที่ยว เพศหญิง อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป การศึกษาดำกว่าปริญญาตรี เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา รายได้ 10,001 – 20,000 บาท

2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการทำการส่งเสริมการตลาดแก่นักท่องเที่ยวที่ โดยการจัดพื้นที่สีเขียวให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงธรรมชาติ อากาศที่บริสุทธิ์ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับความสะอาด มีถังขยะวางอยู่ตามจุดต่างๆ ของ อ.ปาย จัดให้มีห้องสุขาสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวและหมั่นทำความสะอาด

3. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ควรมีการปรับปรุง ดูแลรักษา การจัดการ และกิจกรรมต่างๆ ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ตลอดเวลา เพื่อให้ทัศนคติของนักท่องเที่ยวอยู่ระดับดีมากขึ้น ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะมีทัศนคติระดับดีอยู่แล้ว

4. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ควรร่วมกับประชาชนในพื้นที่ ช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติ โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยวให้อยู่คู่กับ อ.ปาย โดยการช่วยกัน สอดส่อง ดูแลนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวให้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ รวมถึงคอยให้ความช่วยเหลือแก่

นักท่องเที่ยวที่มีปัญหาในการท่องเที่ยวใน อ.ปาย เป็นการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย อีกในอนาคต

4. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เพราะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าจากการศึกษาความพึงพอใจจะอยู่ในระดับพึงพอใจมากก็ตาม โดยจัดให้นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคุ้มค่ากับเวลาและการเตรียมการมาท่องเที่ยว ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะรู้สึกว่ามีค่าคุ้มค่ากับเวลามาก สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก อุปนิสัยของคนในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาเพื่อสร้างความพึงพอใจให้มากขึ้น ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะมีความพึงพอใจมากก็ตาม

5. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่สีเขียว เป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติของ อ.ปาย ไม่ทำลายต้นไม้ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ระวังในการปลูกป่า เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้พบกับผืนป่าสีเขียวย่อมเกิดความรู้สึกประทับใจ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวที่ อ.ปาย อีก เพราะจากการวิจัยพบว่า ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านพื้นที่สีเขียว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

6. ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องต้องรักษามาตรฐานด้านการจัดการความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยมีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดสถานที่สาธารณะตลอดเวลา รวมถึงการจัดถังขยะเป็นระยะๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายเตือนนักท่องเที่ยวให้รักษาความสะอาด จัดให้มีห้องสุขาสาธารณะที่สะอาด เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพราะจากการวิจัยพบว่า ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการจัดการ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

7. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยจัด กิจกรรมการปลูกป่า กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมการล่องแก่ง กิจกรรมการศึกษาพันธุ์ไม้ เพื่ออนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ อ.ปาย และทำให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในอนาคต เพราะจากการวิจัยพบว่า ทศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

8. ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ของ อ.ปาย โดยจัดตั้งกลุ่มเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว รวมถึงน้ำใจ อธิยาศัย ที่ดีต่อนักท่องเที่ยว เพราะ

ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับอุดมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน และรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคตต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอื่น เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2544). แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: อัสชา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา (2548). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). การวิเคราะห์สถิติ สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2549). การใช้ SPSS for windows. ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เทพนรมิตการพิมพ์.
- นฤมล บำรุงวงศ์ไทย. (2551). ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ Trekkingthai.com. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2542). พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นราศรี ไววนิชกุล และ ชุติศักดิ์ อุดมศรี. (2545). ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะ หนูนิล. (2547). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการให้บริการในอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยวรรณ ศักดิ์ศรี. (2548). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนสังคมศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พิศมัย จัตุรัตน์. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจนำเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ยุวดี นีรัตน์ตระกูล. (2539). การดำเนินงานเรื่อง Ecotourism ในประเทศไทย Newsletter.

ดารา ทีปะปาล. (2542). พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

วราภรณ์ รุ่งรัมย์. (2538). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อระบบบริการห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ พบ.ม.
(พัฒนา สังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วาสนา วรรัตน์ (2541). ความพึงพอใจในการให้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
ในจังหวัดชลบุรี ตามทัศนะของผู้มาใช้บริการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

วิลาวลัย ฉัตรพริยกุล. (2548) ทศนคติและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่มีต่อโรงพยาบาลบางโพ.
สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วีรพงษ์ เณลิมจิระรัตน์. (2538). คุณภาพในงานบริการ. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น).

วันชัย เรืองอุดม. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาบริการ
ทางการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ชุมชนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
ถ่ายเอกสาร

สมชาย กิจยรรยง. (2536). สร้างบริหารสร้างความประทับใจ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

สุดปรารถนา ไชยเดช. (2538) การบริหารทรัพยากรบุคคล : การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี
สารสนเทศ. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ), กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

สุภาเพ็ญ สุกตะโยธิน. (2541). ศึกษาธุรกิจให้บริการด้านการฝึกอบรมในเขตกรุงเทพฯ.
การค้นคว้าแบบอิสระ, วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร

เสรี วงษ์มณฑา. (2542). การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
ถ่ายเอกสาร

สันติ สุขเย็น. (2546). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
พื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์
วท.ม. (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

- อดุลย์ จาตุรงค์กุลและคณะ. (2546). *การตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น.
- อาชาวพล สุขสมเพียร, ร้อยตำรวจเอก. (2540). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างประเศ ที่มีต่อการให้บริการของบริษัทนำเที่ยวเดินป่า กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาดการเกษตร) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย แม่โจ้.
ถ่ายเอกสาร
- อัญชลี เรืองสันติโยธิน. (2540). *ผลของการโฆษณาทางไปรษณีย์ต่อทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อของคนวัยทำงาน*. วิทยานิพนธ์ (สาขาการโฆษณา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริอร ทองมั่ง. (2547). *ทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในการท่องเที่ยวเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นัยนา คุปติมนัส. (2545). *ทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศของคนวัยทำงานหลังสภาวะ สารนิพนธ์ นศ.ม. (การตลาด)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Blackwell, Roger D., Paul W. Miniardand; & Jame F. Engle. (2001). *Consumer Behavior*. 9th ed. New York : Harcourt, Inc.
- Bovee, (1995). Courtland. *Marketing*. 2nd ed. USA : McGraw-Hill, Inc.
- Dessler, G. (1983). *Human Behavior : Improving Performance of Work*. Vergiania: Reston Publishing Company, Inc.
- Elia, D. G.; & Partrick, M. (n.d, July). *The Determinants of Job Satisfaction Among Beginning Librarians*. 49 : 283-302.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw – Hill Book Inc.
- Kolter, Phillip. (1997). *Marketing Management*. New Jersey: Prentice Hall International, Inc.
- (2000). *Marketing Management The Millennium Edition*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Kotler, Philip; & Gary Armstrong. (2001). *Principles of Marketing*. 9th ed. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Schiffman , Leon G.; & Leslie Lazar Kanuk. (2000). *Consumer Behavior*. 7th ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Hawkins, Del i., Best, Roger J. ; & Coney, Kenneth A. (1998). *Consumer Behavior : Building Marketing Strategy*. 7th ed. Boston: McGraw-Hill Co.
- Taro Yamanae. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York : Harper And Row.

Thomas, J.O.; & Earl, S.W. (1985, November – December) “Why Satisfied Customer Defect,” *Harvard Business Review*. 73(6): 88-89.

Wolman, BB. (1973). *Dictionary of Behavior Science*. New York: Van Norstand Reinhold Company.

แหล่งข้อมูลทาง Website

<http://www.paithailand.info/th/index.php>

<http://www.relaxzy.com/directory/travel/province/north/maehongson/pai.html>

<http://www.tourin thai.com/sitetravel/แม่ฮ่องสอน/สถานที่ท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอน-65.html>

<http://www.maehongson.go.th/history.php>

<http://pai.sadoodta.com/culture/>

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนประกอบในการทำสารนิพนธ์ นักศึกษาปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สำหรับผู้บริหาร) สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง การตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม จะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด และข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 : ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ส่วนที่ 3 : พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน
ส่วนที่ 4 : แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร
ส่วนที่ 5 : ความพึงพอใจโดยรวมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

- ( ) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ( ) 21 - 29 ปี
( ) 30 - 39 ปี ( ) 40 - 49 ปี
( ) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- ( ) นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา ( ) ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว / แม่บ้าน
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท   ( ) 10,001 – 20,000 บาท
- ( ) 20,001 – 30,000 บาท   ( ) 30,001 – 40,000 บาท
- ( ) 40,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 : ทศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน			
1.ด้านพื้นที่			
พื้นที่สีเขียว			
1.1 ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่สีเขียว ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	แห้งแล้ง	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	อุดมสมบูรณ์
1.2 พื้นที่สีเขียวของ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน เมื่อเทียบกับที่อื่น	ด้อยกว่า	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	เหนือกว่า
1.3 ความสวยงามของทัศนียภาพ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	น้อยที่สุด	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มากที่สุด
1.4 ความร่มรื่น เขียวขุ่มของต้นไม้ในแหล่งท่องเที่ยว	น้อยมาก	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มากที่สุด
2.ด้านการจัดการ			
ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน			
2.1 ความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	น้อย	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มาก
2.2 ความเพียงพอของปริมาณถังขยะ ในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ไม่เพียงพอ	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	เพียงพอ
2.3 ปริมาณขยะที่พบเห็นในพื้นที่ของ แหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	มาก	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	น้อย
3.ด้านกิจกรรม			
การส่งเสริมให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			
3.1 การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	น้อยมาก	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มาก
	น้อยมาก	— : — : — : — : —	มาก

3.2 การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่อนักท่องเที่ยว ประชาชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ทางด้าน ระบบนิเวศ		1 2 3 4 5	
3.ด้านกิจกรรม (ต่อ)			
3.3 การให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบ นิเวศ ของแหล่งท่องเที่ยว	น้อยมาก	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มาก
4.ด้านการมีส่วนร่วม			
การมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน			
4.1 อธิบายของคนที่อยู่ในท้องถิ่น	เพิกเฉย	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	ยินดีต้อนรับ
4.2 การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากร ท่องเที่ยว	น้อย	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มาก
4.3 การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว	น้อย	— : — : — : — : — 1 2 3 4 5	มาก

ส่วนที่ 3 : พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความและเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

3.1 ท่านเคยเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน.....ครั้ง

3.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแต่ละครั้งประมาณ ..... บาท

3.3 วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดสำหรับท่านในการเดินทางมาเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ( ) พักผ่อน

( ) ธรรมชาติ/ ครอบครัว/ เพื่อน
- ( ) ธุรกิจ

( ) ทดศึกษา
- ( ) ท่องเที่ยว

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.4 ท่านใช้พาหนะการเดินทางรูปแบบใด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ( ) รถยนต์ส่วนตัว

( ) รถเช่า

( ) รถไฟ
- ( ) รถประจำทาง

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.5 ท่านได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มาจากที่ไหน (ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ เพื่อน/ญาติแนะนำ
- ☐ หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร
- ☐ โทรทัศน์/ วิทยุ
- ☐ Internet
- ☐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.6 ปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ สินค้า / อาหารมีราคาแพง
- ☐ ความไม่สะอาดของแหล่งท่องเที่ยว
- ☐ ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว
- ☐ ความไม่ปลอดภัยในการเดินทางในเส้นทางที่คดเคี้ยว
- ☐ ระยะเวลาในการเดินทางนานมาก
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.7 พฤติกรรมทางด้านการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ท่านชอบมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติและเที่ยวน้ำตก
- ☐ การนมัสการกราบไหว้พระที่วัดต่างๆ
- ☐ กิจกรรมล่องแก่งแม่น้ำปาย
- ☐ กิจกรรมการเที่ยวบ่อน้ำร้อน น้ำพุร้อน
- ☐ กิจกรรมการเที่ยวชมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

ส่วนที่ 4 : แนวโน้มโดยรวม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

4.1 แนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ไม่มาแน่นอน

_____ : _____ : _____ : _____ : _____

1 2 3 4 5

มาแน่นอน

4.2 ท่านจะแนะนำหรือบอกต่อบุคคลอื่นให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ไม่บอกต่อแน่นอน

_____ : _____ : _____ : _____ : _____

1 2 3 4 5

บอกต่อแน่นอน

ส่วนที่ 5 : ความพึงพอใจโดยรวม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวชาว
ไทยในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

5.1 การท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความคุ้มค่ากับเวลาและการเตรียมการของท่าน

ไม่คุ้มค่าเลย

คุ้มค่าอย่างมาก

12345

5.2 โปรดประเมินความพึงพอใจของท่านในการท่องเที่ยว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ไม่พอใจอย่างมาก

พอใจอย่างมาก

12345

5.3 โปรดประเมินการรับรู้ของท่านเมื่อเทียบกับความคาดหวังในการท่องเที่ยวที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

ต่ำกว่าความคาดหวังมาก

สูงกว่าความคาดหวังมาก

12345

----- ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง -----

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ฤกษ์ กุลิสร์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.ศุภินญา ญาณสมบุรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่   ศบ 0519.12/๔๕๓๖

วันที่   14 ตุลาคม 2553

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนันทา วิสัยกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้ม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุลศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ กุลิษฐ์ และ อาจารย์ ดร.ศุภินญา ญาณสมบุรณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถามทัศนคติ พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ของนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนันทา วิสัยกิจ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวชนัญญา วิลัยกิจ
วัน เดือน ปี เกิด	11 พฤศจิกายน 2520
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	128 ถ.เทอดไท แขวงปากคลองฯ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	บริษัท เจ็บเซ็น แอนด์ เจ็สเซ็น เทคโนโลยี (ที) จำกัด
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย แผนก T&I
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษา รร.สตรีวัดอัปสรสวรรค์
พ.ศ. 2543	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการเงินการธนาคาร จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2553	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

